

Academia Bârlădeană

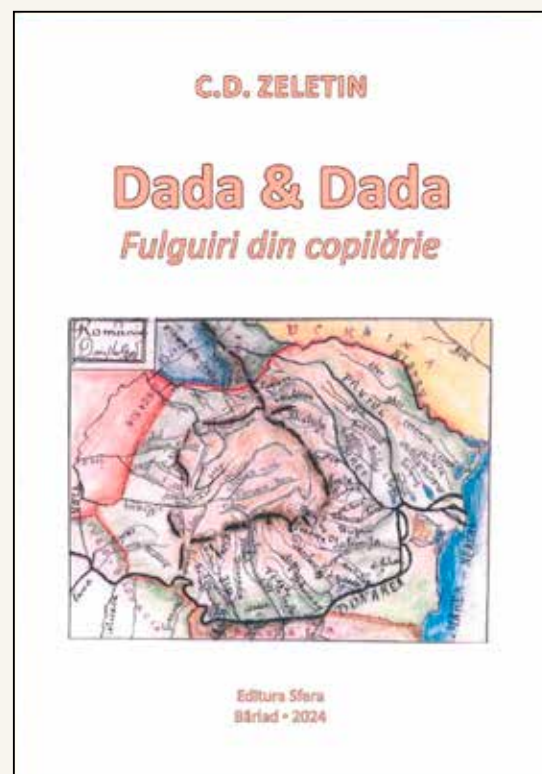
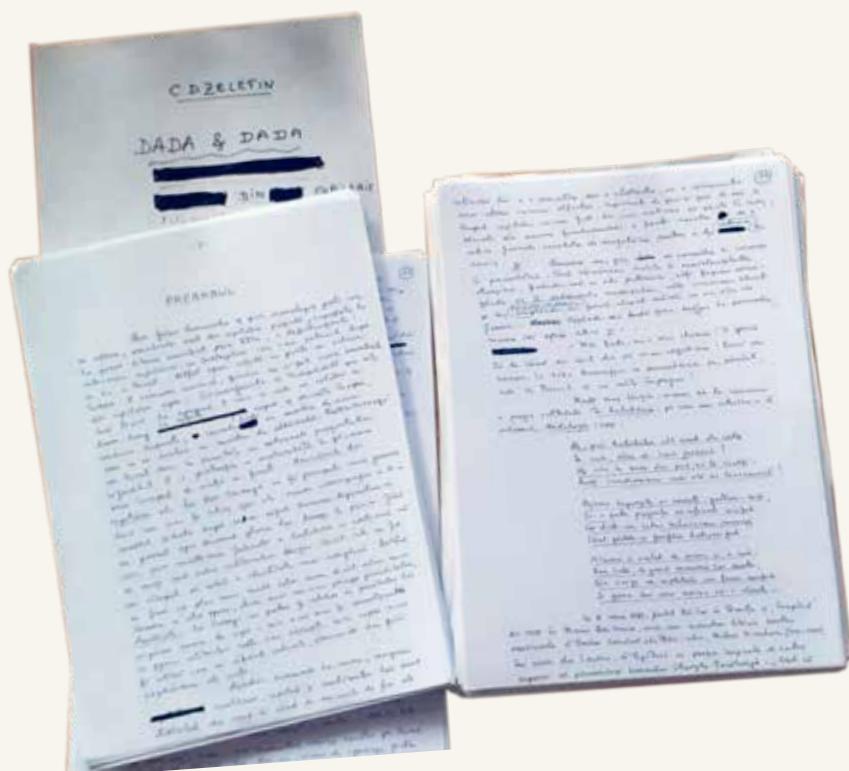
Anul XXIX, 4(97), Trimestrul 4, 2024

Revistă editată de
Societatea literar-culturală
Academia Bârlădeană

Președinte de onoare:
C. D. Zeletin
Președinte: Elena Monu

C. D. ZELETIN - Ultima carte...

CUPRINS

• Vasile Voiculescu - 140		• In memoriam		• Memorialistică	
V. Voiculescu, Poezii	3	Nicoleta Arnăutu	15	Pavel Florentin Rudi, Movilenii	
V. Voiculescu, Amintiri despre Vlahuță	4	Ioan Enache	16	<i>Bârladului – casa bunicilor, leagănul copilăriei mele</i>	24
• C. D. Zeletin - ultima carte		• Un poem de...		• Cronică de carte	
Elena Popoiu, C.D. Zeletin - ultima carte	5	Grégory Rateau	17	Ioana Dor, Poeme din Arcul Curcubeului	26
• Istoriografice		• Poezii			
Elena Monu, Personalități istorice locale și naționale înmormântate în Cimitirul Eternitatea din Bârlad	7	Gabriela Ana Balan	17	Radu Iorgulescu, Vânătoare în oglindă	27
Costin Clit, Chipuri de învățători bârlădeni: Maria N. Galaction de la Școala de Fete din Bârlad	9	Ioana Dor	18	Dorina Stoica, Gabriela Ana Balan – o nouă carte, încă un pas spre consacrare	27
Marcel Proca, Bustul lui Alexandru Vlahuță - 100 de ani de la inaugurare	11	Simion Bogdănescu	18	Simion Bogdănescu, Simplitatea scrierii emoției psihologice și a emoției estetice	29
• Aniversare		Magdalena Lazanu	19		
Otilia Vîrvorea, Buna ziua, Copii din România - 25 de ani împreună pentru binele comunității	13	Nina Toma	19		
		Adrian Voica	20		
		• Eseu		Colinde	30
		Ștefan Amariței, Urmuz – „pâlnia” entropică absolută (Algazy et Grummer)	21	Viața Academiei	31
		Ghiță Cristian, Omul rațional și omul emoțional	22		

ACADEMIA BÂRLĂDEANĂ acordă, pentru prima oară, titlul de OMUL ANULUI

De ani de zile – aproape un sfert de secol – revista *Academia Bârlădeană* ajunge în casele d-voastră, cu vești despre viața culturală a urbei, cu articole despre personalități bârlădene, cu pagini de poezie și proză ale scriitorilor de ieri și de azi, pe care le promovează pentru plăcerea sufletului și a spiritului. Ați regăsit, nădăjduim, de-a lungul timpului, în paginile ei, multe nume de referință pentru spațiul cultural bârlădean și național și, măcar o dată, ați tresărit cu mândrie, citindu-le.

Astăzi vrem să vă mai aducem în atenție unul, fără de care nu ați fi putut citi nici măcar un rând, nume scris mic pe ultima copertă a revistei, în caseta tehnică. Facem deci un stop cadru pe **BOGDAN ARTENE**, tehnoredactor la Editura Sfera, „omul din spatele reflectoarelor”, cel care contribuie atât de mult ca revista noastră să fie ceea ce este: o publicație editată cu pasiune, atenție, grijă și respect față de cuvântul scris.

Pentru munca neobosită, pentru disponibilitate, deschidere și flexibilitate, pentru măiestrie în aranjarea cuvintelor în pagini și a paginilor în reviste, pentru răbdarea fără margini, modestia, puterea de înțelegere și calitatea umană a celui care ne stă alături, de atâta timp, în colectivul de redacție, îi spunem azi un mare și din inimă **MULȚUMIM!**

Cu admirație și bucuria unei colaborări fără nori, îl asigurăm pe **Bogdan Artene** de toată prețuirea noastră, îl felicităm și îi urăm, în prag de sărbători, ani mulți cu sănătate, cu prosperitate și dorința de a rămâne în continuare colaboratorul nostru de nădejde! Și fiindcă suntem conștienți că reprezintă familia Sfera, în care fiecare membru înseamnă o parte importantă, vă mulțumim cu căldură tuturor!

Otilia Vîrvorea,
în numele colegiului de redacție al revistei

POEZIE

M'am băgat surugiu la cuvinte:
Le momesc cu vâpăi, le hrănesc cu jăratec,
Le strunesc în ham de gând, când lin, când sălbatec,
Le 'ncing cu harapnicul dorului și mână 'nainte!

Ca să nu zboare la cer ca puricii din basm, pripite,
Mă plec la fiecare, migălos faur,
Și 'ncalț agerile versuri la copite
Cu potcoavele rimelor de aur.
Oprim în nori, la palatul de cleștaruri
Să furăm umbra frumoasei din vis fără trup nici sânge,

Dar scorpia-i după noi. Arunc în urmă zaruri,
Coif și buzdugan, toate grelele-mi daruri:
Inima sufletul mințile nătânge.

Loc, loc! Rădvanul coboară pe pământ,
Dar aci se destramă crăiasa de imagini,
Amuțesc, speriați, zurgălăii de rime 'n vânt,
Chingile se rup, caii răzvrățiți, cuvânt de cuvânt,
Strâng aripile și fug înapoi prin paragini.
Rămân, negre, dărele roților pe albele pagini.

Volum donat de
C.D. Zeletin
Academiei Bărlădene

CHEIA DE AUR

Pe vremea aceea mă închinam mereu,
La masă, la culcare, la sculare:
Rugăciunea era cheia de aur cu care
Întorceam ornicul sufletului meu
Și-l potriveam să meargă după Dumnezeu,
Seara, dimineața și la tot pasul,
Cum își îndrepta tata după soare ceasul.
Domnul mă asculta și puteam orice să-i cer.
Dar aveam cunoscuți și prieteni toți sfinții din cer.
Isus mi-era ca frate-miu ce dormea 'n copae,
Îl născuse mama în tinda de lângă odae,
Culcată ca Maica Domnului pe-o mână de pae.
Acolo mai erau adăpostite două oi bolnave,
Un vițeluș cu picioarele slabe,
O cloșcă sub pat și-o pisică cu pisoi,
Care s'au bucurat la naștere împreună cu noi.
Într'o noapte ne-au cântat îngerii la prag,
Am sărit din somn să-i apăr de câini:
Duceau, doinind, o lumină mare, ca un steag
Și purtau stebile de stele 'n mâini.
Glasurile cădelnițau în vânt:
Hai ler, leroi, Doamne Sfânt.
Multă vreme le-am auzit, până au sburat din sat.
Cheia de aur s'a pierdut și sufletul a stat.
(din volumul *Destin*)

BĂTEA LA POARTA CERULUI

Bătea la poarta cerului o rază,
Bătea sfios și-ncet ca o străină
Târziu, un înger a deschis să vază
Și-a stat, uimit de palida lumină.

Era o biata rază scăpărată
Dintr-un adânc de minte omenească,
Ce străbătuse calea-nfricoșată
De la pământ la granița cerească

Părea atât de tristă și umilă,
Dar totuși credincioasă și curată,
Că îngerul a tresărit de milă
Și-a prins-o blând de mâna tremurată.

Apoi, grăbit a luat-o-n cer la dânsul
Și-a dus-o-n sfânta îngerilor horă;
I-a podidit pe toți, privind-o, plânsul
Și-au strâns-o-n brațe toți ca pe o soră!

Ea le-a zâmbit, stergându-le plânsoarea
Și s-a rugat apoi de ei fierbinte
S-o-nfățișeze bunului Părinte
Ca să primească binecuvântarea;

„Stăpâne veșnic, dătător de viață,
Din ce-ntunec mă-nălțai la Tine.
Din ce prăpăstii crâncene de gheață,
Din ce vârtej de patimi și ruine!

Cât am luptat cu oarbă rătăcire,
Cu nebunia surdă și păcatul
Dar n-am putut să samăn o sclipire
În largul nopții stăpânind de-a latul.

Și-n van am ars un creier, neîndurată,
Ca pe-o feștilă, fără de cruțare,
Învinsă, goală, stinsă, spulberată
Doar în surghiun găsesc acum scăpare.

Să pot s-ajung la cerurile albastre,
Ca dintr-o grea cătușă ce mă strânge
Am străbătut prin veacuri de dezastre
Ș-apoi trecui oceane-ntregi de sânge!”

Cum sta smerită în fața strălucirii,
Silită ochii sarbezi să și-i plece
Sărmana rază – far al omenirii,
Părea o umbră lăncedă și rece.

„Tu vii aicea singură și-nvinsă?
Grăi cel veșnic nevăzutul Tată
Tu fugi de teama de a nu fii stinsă?
Dar când s-a stins lumin-adevărată?!”

De te-am trimis în lumile-nvrăjbite
Nu te-am chemat cu pumnii strânși și goi:
Ca pe-un mănunchi de raze împletite
Eu te-așteptam s-aduci pe toți la noi!

Dintr-un biet sâmbur năbușit în fașă,
Din scăpărarea unei minți senine
Să fi crescut o mare uriașă,
Să porți pământul însuși pân la Mine!

Plângând stingheră și tremurătoare,
C-ai fost înfrântă vii să-mi dai de știre?
Nu te primesc săracă și datoare!
Cui ai lăsat bogată moștenire?!”

Mergând apoi spre raza-mbărbătată
I-a sărutat obrazii amândoi:
„Copila mea, fii binecuvântată,
Ia-ți deci puteri și-ntoarce-te-napoi!

Și chiar de-ar fi ca sterpul bulz de tină
Să-l părăsească oștile cerești,
Tu să rămâi, că tu ești doar lumină
Și nu trăiești decât când strălucești!”

V. VOICULESCU

AMINTIRI DESPRE VLAHUȚĂ

Când l-am cunoscut eu, Vlahuță nu mai era decât suflet. Focul lăuntric, ce arse neadormit o viață, își împlinise chemarea: mistuise toată zgura. Și omul era acum aur de trei ori lămurit prin foc.

A fost în Bârlad, către toamna anului 1917, când l-am văzut întâia oară în viața mea (...)

Câteva zile mai târziu un prieten mi-a spus că Vlahuță este în adevăr oaspetele Bârladului, unde îl zvărlise valul pribegiei și m'a îndemnat să mergem să-l vizităm. Am șovăit însă multă vreme. (...)

...Pe urmă am căzut bolnav și tocmai târziu în toamnă mi-am luat inima'n dinți și am îndrăsnit într'o seară să însoțesc pe prietenul ce-a bătut la ușa maestrului". Ne-a primit în unica-odăiță ce avea, așternută cu bruma de scoarțe scăpate de prăpad. Când l'am văzut așa de luminos și plin de drag, mi s'a părut că intru în palatele Amurgului din închipuirile copilăriei mele...

Și a fost așa de bun și de prietenos, s'a înfățișat așa deschis, drept și ne-meșteșugit că nu mi-a mai rămas nici umbră de bănuială sau îndoială asupra lui. Îi pătrunsesem dintr'odată în suflet și simțiam că mă primește acolo în largile-i încăperi blagoslovite, cu aceeași dragoste cu care îmi deschisese ușa casei lui de pribeag. Am hotărât chiar de atunci să venim la dânsul de două ori pe săptămână. Dar ne-a fost neîndestulător numai atât și am început să'l văd aproape în fiecare zi: se creștea pe răboj cea mai mică lipsă! La ceasul hotărât simțiam de departe din inima târgului înțesat de lume, din nodul încălțit al treburilor și al nevoilor, simțiam cum mă trage chemarea și așteptarea maestrului, care din balconul caselor străjuia cu ochii bulevardul Epureanului în tot lungul lui, doar ne-o zări venind.

Așa mai bine de un an întreg am avut nespusul noroc să trăiesc nu numai alături, dar chiar în intimitatea lui Alexandru Vlahuță. N'a fost gând al meu pe care să nu i-l supun, n'a fost vers pe care să nu ceară să i-l citesc, n'a fost faptă de care să nu știe. A te răsfrânge neconținut într'o asemenea oglindă, în care să te vezi cum ar trebui să fii, care să te corecteze fără siluire, să te supravegheze senină și bună, să te lumineze asupra ta însuși, este să'ți schimbi înfățișarea morală cu desăvârșire, înseamnă să te plăsmuești a doua oară după un model, după un îndreptar ideal ce l-ai avea pururi în față.

Acum nu mă mai îngroziau bubuiturile de tunuri ce zbucneau fără de răgaz, aici aproape la Mărășești. Nu mai

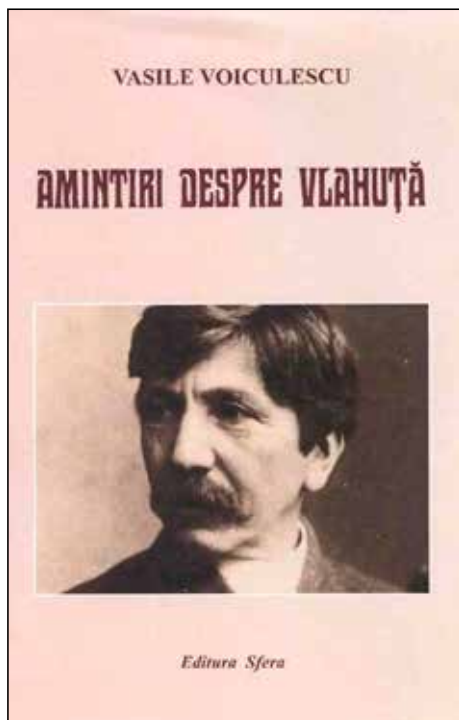
treceam către seară să urc corhanele din spatele Bârladului ca să ascult, cu urechea lipită de pământ vuetele surde ce veniau din aceeași parte, întrebându-mă pierdut în ce gaură de șarpe să-mi ascund copiii și nevasta de furia puhoiului -

cât despre mine știam ce am de făcut... Acum găsisem un razem și o întărire... Mă agățam ca un înecat de gândurile neșovăelnice ale lui Vlahuță și mă ridicam deasupra undelor de spaimă, sus pe stânca nădejzii lui. Puteam lucra liniștit ascultând cu alte urechi detunăturile amestecate, în cari deslușiam parcă tot mai lămurit pe ale noastre... Seara nu mai era vorba de spaimă ci de speranța ce răsăria din chiar pulberea și scrumul năruirii noastre...

Pe urmă au venit și s'au strâns și alții. Sâmburașul acela mic de oameni a încolțit ajungând o floare ce-a rodit până târziu. Curând ajunsesem să ne adunăm la zile anumite câte douăzeci, treizeci de inși împrejurul maestrului, încât nu mai încăpea odaia de tineri și oameni în toată firea, scriitori, învățători, preoți, băștinași sau refugiați. Și nu era numai o perindare rece și ceremonioasă de curioși, ca o defilare în fața unui chip de

idol, ci o angrenare, o îmbucare vie și caldă a unuia în celalt; o taină și un înțeles ca la o lojă de frăție ocultă. Fiecare din cei ce pătrundeau, aduce apoi pe cine credea mai vrednic și totuși casa era deschisă tuturor de o potrivă. Se citia, se vorbea, se așezau temeliile viitorului, se puneau la cale izbăvirea neamului, căci mai ales aceasta era preocuparea de căpetenie a maestrului: ce putem face pentru țara care trecea prin vâltoare cu capul la fund și pe care abia mai nădăjduiam să o scoatem leșinată pe malul pustiit de viitura apelor. (...) De acolo de la măsua așezată lângă patul improvizat din câteva scânduri puse pe doi căpriori, ne cuprindea pe toți cu privirile-i răscolitoare prin toate unghiurile odăii pe unde ne aciuiam, ne supraveghea și ne călăuzia discuțiunile aprinse, răznite și certărețe pe șleaul cel drept al gândurilor bune și desbrăcate de orice patimă, făcând aceasta mai cu inimă și mai cu folos ca cel mai înalt prezident de pe cel mai înalt fotoliu, a celei mai înalte adunări din lume.

Obiceiul acestor șezători a dăinuit în Bârlad și după plecarea lui și se păstrează până astăzi, prilej de înmânunchere de cugete și fapte pentru o seamă de aleși ai târgului. Și este poate cea mai frumoasă și mai vrednică manifestare a acestui orașel, singura licărire adevărată ce s'o fi zărind de undeva de departe, din lumea luminilor, pe pata de întuneric ce o face Bârladul pe pământ...

ELENA POPOIU

C.D. ZELETIN - ULTIMA CARTE

MOTTO: „...eu scriu pentru melci... uitați-vă la ei când, după o ploaie, merg lin de parcă gândesc lumea care li se revelează după ploaie...chiar i-am îndemnat în repetate rânduri pe cititorii mei: *citiți-mă, vă rog, încet...*”

Habent sua fata libelli... Adagiul își are din nou aplicație în cazul C.D. Zeletin, la fel ca în anul 2020, când, foarte aproape de a încheia volumul omagial *C.D. Zeletin 85*, Academia Bărlădeană trăia dramaticul moment al despărțirii de mentorul său, plecat în veșnicie la 18 februarie 2020. Gândită ca *In Honorem*, cartea și-a adăugat în dedicație *In Memoriam*...

C.D. Zeletin a scris până în toamna anului 2018: manuscrisul de pe urmă l-a lăsat din mână când consemna despărțirea de Lulu, fratele său, stins din viață la 22 iunie 2015. Data înscrisă pe ultima pagină, 21 octombrie 2018, este încheierea manuscrisului asupra căruia ar fi dorit, cu siguranță, să mai zăbovească: să reordoneze adaosurile sau revenirile, să scrie un capitol – pentru sora iubită, Gabriela, atât de prezentă în aceste pagini –, să-l supună examenului său de scriitor artist, care-și revede și completează paginile, recitind, adesea recitându-le. Nu i-a mai îngăduit-o epuizarea fizică, agravată de boală și de chinuitoarea insomnie...

Dar cartea s-a născut! În șapte capitole și un preambul, cum șapte sunt volumele operei complete. Și-a dorit-o familia. Și a pledat cu ardoare pentru apariția ei Cătălin Andrei Teodoru, cu tenacitate și urmărire cu credință a unei îndatoriri: din momentul primirii manuscrisului, a lucrat cu migală la descifrarea și tehnoredactarea celor 260 de pagini, a gândit în detalii cartea care urma să apară la comemorarea unui an de la plecarea autorului... Care nu știm dacă ne va ierta zăbava...

Preambulul motivează poetic aceste amintiri din copilărie, care se desprind de modelul genului, căci naratorul „restructurează un trecut dens în suavități cu betoanele prezentului infailibil”. Cum? Prin „intricarea copilăriei cu întâmplări care s-au petrecut după ce ea a trecut”, ca „printr-un ochean întors”. E ceea ce vede un călător de drum lung ce rotește capul și privește înapoi, undeva departe, reevaluând cu „mințea de acum ceea ce ar evalua cu mințea de altădată”. Reflecțiile și imaginile despre vârstă/vârste pot fi materia unui florilegiu de adagii. Ca acesta:

„Vârstele își împrumută între ele prefigurări, tușe psihologice, ciudățenii: toate aceste împrumuturi mocnite dau chip altei vârste, sunt regine neîncoronate și fără putere efectivă, jăriști pe stingere ori aurite roze... Atâta doar că pot modula, îndulci sau înrăi, pot melancoliza ori îndârji vârsta care le-a împrumutat...” (p. 15).

Având astfel lămurită cheia în care trebuie privită cartea, pornim la drum. Un drum ce îndeamnă, narativ și stilistic, la numeroase popasuri de reflecție, de încântare...

De ce Dada&Dada? Datorită împletirii a două firi – cea dinspre mamă – viață patriarhală, viață la țară, iubire de singurătate, însemnând și timiditate și reflexivitate; și cea dinspre tată – viață citadină, gust pentru nou și invenție, trăirea zilei prezente. Împreună, cei doi Dada sunt „o insulă plutitoare de reverie și faptă cărturărească, pe apele fremătătoare, și

uneori toxice, ale vieții citadine.” În fapt, explicitarea numelui este prilej de plonjare în atmosfera micii copilării, cu scene din viața la țară și chipuri, nu toate de prim-plan, dar atât de vii, care își prelungesc existența peste ani, printr-un exercițiu narativ recunoscut de autor, cu salturi nu doar cronologice, ci și spațiale.

Personaj, personaje

Celor care nu citesc cursiv, la rând, li se oferă la liber capitole, personaje... Cel dintâi este Copilăria însăși, cu idealitatea anilor ei, așa cum s-a urzit între 1937-1945, ani faști și cei mai frumoși, și care, după 1947, când s-a coborât asupra României „bezna vâlmășagurilor murdare”, a căpătat un *nimb*, având valoarea unei „insule a retragerii” din lumea urâtului. Mărturisește autorul: „Am crescut în admirație, ca într-o mireasmă de smirnă risipită în puritatea unui climat alpin. Admirație pentru ceea ce este frumos – frumos, mai întâi! – bun și drept. Am ajuns, cât am putut eu, la adevăr, prin admirație și am avut convingerea, timpurie, dar și tardivă, de a fi văzut și de a vedea în felul acesta bine.” (p.27)

Eroii copilăriei – tatăl, mama, bunicii Nanu’ și Nana, fratele, sora, tanti Olimpia, lumea satelor Burdusaci și Laz și a împrejurimilor, apoi, a Bârladului, apar „într-o retrospectivă mult mai adâncă decât cea a timpului măsurat în unitățile curente.” Ei, eroii, răsar dintr-o lume „a cuviinței, a idealurilor înalte”, a curățeniei sinelui, a grației intelectuale și artistice. Și răsar cu atât mai mult cu cât vremurile de astăzi îi apar naratorului „mai amestecate, mai deșănțate, mai fără rușine, mai fără demnitate, mai fără simțul onoarei, de parcă ar fi intrat iarăși în lume nu numai principiul Răului, ci răsstrămoșii Răului, zăpăcind și trivializând lumea, agitând tot ce se statornicește într-un rost, maculând tot ce tinde spre icoana curată a lumii.” (p.25)

Către acea icoană curată ne conduce cartea.

Mama

Maria. Origine răzășească: Țarălungă = *terra longa*. Minte brici. Măsură în afară, putere înăuntru. Brațe dedate muncii fără răgaz. Stăpânită: și bucuria îi era lăuntrică. Egală cu ea însăși ca mamă, ca soție, ca învățătoare. Deșteptăciune de mare pătrundere: citea fără greșală în oameni și vremuri. Așa cum avea să prevadă - dovadă că vedea departe - pustiirea și năruirea casei de la Burdusaci, după plecarea, pe rând, a tuturor celor ce-i dădeau viață. Vocația limbii: plasticitate, polisemantism, spontaneitate. Toate îl uluiau pe rafinatul stăpân al limbii C.D. Zeletin, care nu uită, în rostirea mamei, creații expresive frapante: *le toporăsc eu pe toate*, declara, încrezătoare în neobosirea ei, deși alteori recunoștea: *fâlfâi de oboseală*... Era, scrie fiul, „ca o vioară ideală ce nu se dezacordează niciodată, ori ca un arcuș care n-are nevoie de sacăz”.

Și mai reținem din emoționantul portret: „era un continuum universal ale cărui insignifiante zdruncinături, ce s-ar putea

constituie în entități epice, s-ar topi în sfințenia aducerii aminte.” (p. 118)

Tata

Nicolae. Portretul, în 70 de pagini, al unui „bărbat frumos, înalt și athletic, blond cu ochi albaștri, calm și luminos”. Fire justițiară, gândind binar : e drept ori nu e drept ! Concentrat și taciturn, întruchipa firescul și nepătrunsul tăcerii. Prioritățile de toată viața: Biserica, simțul dreptății, soția, Maria. Alături de vocația sacerdotală, era dăruit și cu excelență muzicală. Așa cum excepțională era lucrarea în lemn a mâinilor lui, vădind simțul lucrului desăvârșit. Era darnic „cum nu se mai poate”. Și, printr-un alt dat al firii, se împăcau în el „toate încifrările, toate fermitățile, toată infailibilitatea și dulceața sufletească”. (p.182)

Capitolul 7, ca de altfel întreaga carte, e încărcat de emoția aducerii aminte. Paginile purtând titlul „Tata, noi, băieții și ciocârliile” reînvie momentul întoarcerii acasă pentru vacanța de la sfârșitul clasei a doua de liceu. Tatăl, care conducea șaretă, a oprit-o și le-a spus băieților : „Să ascultăm ciocârliile!” Lulu și Dada dau ascultare îndemnelui patern, repede fermecați, mai întâi de imaginea stolului vijelios ce „se prăvălea din înaltul cerului, ca din geanta deschisă prin preaplin a poștaşului celest, din care se revărsau scrisorile”..., „aripi fără trup” ce se rostogoleau din înaltul cerului în extaz, subjugăți apoi de cântul ciocârliilor. „Tata ne orchestra admirațiile, lărgind explicațiile privitoare la frumusețea fără pereche a concertului în aer liber al sutelor de păsăruici neobosite...Eram toți trei fericiți ca de o minune dumnezeiască nesfârșită în timp...” Găsim aici, odată cu poezia imaginilor vizuale și a muzicii, tandrețea negrăită a relației tată-fii, emblema unor vremuri duse. Evocarea se încheie dureros cu alt moment petrecut în pădurea de la Ciocani, cincizeci de ani mai târziu, când cei doi fii, dorind să-i facă o bucurie, preiau îndemnul : „Tată, auzi ciocârliile ?”, iar tatăl recunoaște, cu nedumerire și dezolare : „Nu...” Pe același deal al Ciocanilor, în drumul de la Bârlad spre Burdusaci, coborând de la mormântul mamei, cei doi frați sunt triști profesori de muzică naturală, iar tatăl le este elev. „Ascultător, dar neauzind...” (p. 220)

Lulu

Târziu, fratele său mai mic, de el botezat Dada, a înțeles că Lulu „n-a fost bine cunoscut în adâncul lui pentru a fi iubit așa cum, din plin, merita.” Doar mama l-a pătruns : iubindu-l cu adevărat, ea nu s-a putut totuși opune nici ororii lui de a îndura un program, nici sancțiunilor paterne. Așa cum nici fratele nu a reușit, simțindu-se adesea vinovat și acuzându-se de lașitate. Adorat de bunica Natalia, Lulu era încă de mic un rebel. Sau mai curând o ființă liberă, care „nu refuza ascultarea – căci n-avea forța refuzului, ca orice fire bună, dar o dădea uitării”... „Era împăratul lui însuși, care nu știa cum să-și administreze propria stăpânire”... Într-un fel al său, „și-a păstrat prospețimea copilului căruia îi place să se conducă singur...”(p.224) Frica privitoare la viitorul neascultătorului fiu l-a făcut pe părintele său să fie adesea prea dur cu el. Plecat de acasă la liceu, Lulu a rămas un neastâmpărat, cu simțul datoriei slab și cu o aversiune nevindecabilă față de reguli. Irepresibila lui dorință de a fi liber se manifesta fără reținere : intra mereu în conflict cu severii profesori ai Liceului Codreanu și îl puneau nu o dată în dificultate pe Dada cel cuminte... Era plin de energie pentru a face orice, dar îl epuizau lucrurile pe care *trebuia* să le facă, ori *i se cerea* să le facă...

Apreciat drept singurul om de spirit din familie, de simțul umorului și vioișia sa încerca să se molipsească și Dada. Care-l admiră și-i recunoaște o generozitate la limita de sus : „era bun în toate înțelesurile cuvântului. Larg la inimă a fost de mic, larg de inimă a rămas toată viața.” (p.249) Citind acest portret și

alăturând impresii și amintiri din timpul vizitelor la Bârlad ale celor doi frați, care locuiau împreună din anul 2001, la parterul vilei bucureștene de pe strada Delavrancea 61, înțelegem câtă dreptate are C.D.Zeletin când scrie că „Lulu a fost iubit de Dumnezeu fiindcă niciodată, nimic, n-a făcut din răutate: era bun în înțelesul cel mai adânc al cuvântului...(p. 263)

Rândurile din urmă ale manuscrisului sunt relatarea stingerii lui în brațele fratelui. Medicului narator îi mai este dat o dată să recunoască neputința de a-și da seama de momentul intrării în agonie a celui suferind, neputință văzută ca „o prevalență a speranței în fața îndoielii...” „Nici eu, nici el nu ne-am dat seama că el atunci murea.(...)Ținerea lui în brațe în timp ce murea era în fapt ultima îmbrățișare... N-am cunoscut o fericire mai mare, amestecată cu durerea cea mai mare...” (p. 266)

Este data înscrisă de C.D. Zeletin pe această ultimă pagină a manuscrisului o încheiere ori doar o întrerupere? Subiectul va interesa istoria literară, dar nu va influența drumul cărții spre cititor. Dar era marea întrebare/îndoială a autorului :

„Nu știu în ce măsură cartea mea ar interesa și pentru că nu este o carte de învățătură, încât orgoliul celui ce a scris-o, profesor universitar și scriitor în viața de toate zilele, să fie interesat de difuzarea și de puterea ei de divulgare. Ce mă interesează – e cam greu de crezut, dar e adevărat – e s-o citească măcar un singur om. Acesta o va absolvi de soarta uitării și mă va satisface prin puterea simbolului pe care acest cititor îl va deține.” (p. 20)

Avem convingerea că aceste pagini vor fi absolvite de „soarta uitării”.

Academia Bârlădeană dăruiește familiei și cititorilor – și nu vor fi puțini – această carte, care a așteptat în manuscris șase ani înainte de a-și afla înveliş material. Avem credința că fulgurile din copilărie ale lui C.D. Zeletin se vor așterne lin asupra creștetelor urmașilor săi...

CASETA GÂNDURILOR GNOMICE

- „Amintirile din copilărie scrise la vârsta senectuții înmănunchează o sumă de distorsiuni ale proporțiilor pe care le introduc trecerea timpului și schimbările sufletești. Paradoxul lor stă în aceea că, în vreme ce sunt exacte, nu sunt. Dar câtă dulceață e în aceste aproximații! Cât de repede au fugit relele, ca pe o plajă apa mării suptă instantaneu de nisip!”
- „Dacă toți românii și-ar fi scris amintirile din copilărie, România de azi ar fi fost mai fericită: axul comun și în același timp felurit le-ar oferi o fericire de obște și i-ar uni mai mult, diminuând maladia seculară a discordiei și impulsul de a părăsi țara...”
- Am crescut în admirație, ca-ntr-o mireasmă de smirnă risipită în puritatea unui climat alpin. Admirație pentru ceea ce este frumos – frumos mai întâi! –, bun și drept. Am ajuns, cât am putut eu, la adevăr prin admirație și am avut convingerea, timpurie dar și tardivă, de a fi văzut și de a vedea în felul acesta bine.

C. Zeletin

ELENA MONU

PERSONALITĂȚI ISTORICE LOCALE ȘI NAȚIONALE ÎNMORMĂNTATE ÎN CIMITIRUL ETERNITATEA DIN BÂRLAD

Mormintele familiei Juvara și ale rudelor

La finele secolului al XVIII-lea, aromânii (armânii) din sudul Dunării s-au răzvrătit împotriva persecuțiilor otomane, care au culminat în anul 1788 cu teroarea dezlănțuită de Ali Tebelin, temutul pașă de Anina. O parte din răsculați au fost uciși, unii s-au sinucis, iar alții s-au refugiat la nordul Dunării, în Principatele Române Autonome, care, date fiind legăturile comerciale și culturale, precum și identității de grai și de origini, le-au oferit adăpost, cu ospitalitatea proprie poporului român. Printre refugiați s-au aflat doi frați Giuvara, care s-au stabilit în sudul Olteniei, în județul Romanați, unde au arendat o moșie, satul numindu-se Giuvărați. Numele Giuvara (sau Givara) era deja cunoscut în cântecele armânești din munții Pindului, texte ce au fost culese și publicate de etnograful și folcloristul Tache Papahagi, în studiul său din deceniul trei al secolului trecut. El a menționat în lucrarea sa doi frați Giuvara în versurile:

„...doi giunați, doi frați Givara...
Ce bine știu să se bată,
Giuvărați ficiori rumâni
Bagă frică pritu câni.”

Un istoric aromân, Ioan Caragiani, a publicat în anul 1929 o istorie a aromânilor, unde a schițat, după spusele bunicului său, portretul lui Nicolo Giuvara: „Era un om înalt de talie, bine făcut și măreț și foarte viteaz. Tradițiunea locală spune că emigră în România” (N.n.).

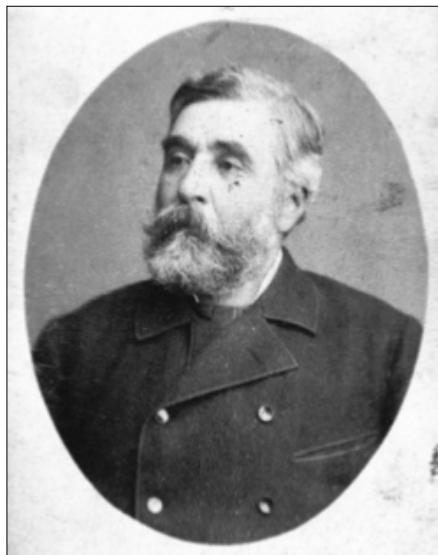
Frații Nicolo (Nicolae) și Trandafir Giuvara, refugiați în Țara Românească, au întemeiat ramura Giuvara din Muntenia, care, la a treia generație, prin nepoții lor cu studii înalte la Paris, s-a numit Djuvara; ultimul purtător al numelui a fost istoricul și diplomatul Neagu Djuvara (1916–2018).

Tradiția ramurii Giuvăreștilor din Moldova îl menționează ca ascendent pe Ion Givara din Ianina, refugiat la nordul Dunării după înfrângerea răscoalei antiotomane din 1788. În studiul său, „Familii de origine aromână în principate”, Neagu Djuvara a afirmat, pe baza tradiției orale, că fiii lui Ion Girava erau rude cu Giuvăreștii din Muntenia.

Pe la 1812, fiii lui Ion Givara: Dumitru, Hristodor și

Dumitrache Juvara - Stolnicul

Iorgu Juvara

Stere, s-au refugiat în sudul Moldovei, unde, prin căsătorii și arendare de moșii, s-au împământenit. Astfel ei au intrat în categoria micii boierimi deținătoare de moșii și privilegii. De menționat este faptul că, înainte de a veni în sudul Moldovei, Giuvăreștii lucraseră la sucursalele din Istanbul și Atena ale Băncii Varias, deci dispuneau de un capital, la care s-au adăugat și banii obținuți din comerțul cu vite. Acest capital le-a permis să ia în arendă moșii din ținuturile Tutova, Fălcui și Galați.

Astfel, Dumitru, devenit Dumitrache Juvară, a arendat o parte din moșia Roșiești, iar prin căsătoria cu Paraschiva Penca, familie de negustori din Focșani, a cumpărat două moșii pe valea Elanului.

Hristodor, căsătorit cu Catinca Rali, stabilit mai întâi la Bârlad, județul Tutova, a cumpărat moșia Cârlo-mănești de la Manolache Costache Epureanu în 1844. El s-a implicat în realizarea Unirii Principatelor, fiind ales deputat în Adunarea legiuitoare a Moldovei. Familia Hristodor Juvară a avut mai mulți fii. Cel mai cunoscut a fost Dumitru (Tache) Juvară (1844–1920), unul din primii profesori de economie politică la Universitatea din Iași, iar ulterior, la Bârlad, a fost avocat și primar al vechiului târg.

Dintre membrii familiei Stere Juvară, fiul, Teodor, a avut o bogată activitate politică și de stat, ajungând până la alegerea ca deputat din partea județului Vaslui. Fratele său, Iamandi (Diamandi), a îndeplinit aceleași funcții, dar niciunul dintre ei nu a avut fii, astfel că linia Stere Juvară s-a stins.

Singurul membru al familiei Juvară de la care au rămas urmași direcți până astăzi a fost Dumitru (Dumitrache) Juvară. El a avut doi fii: Nicu și Iorgu (1837–1900) și o fiică, Maria. Nicu (cca 1830–1901), proprietar al moșiei Șuletea, unde a construit conacul ce avea să fie distrus în 2006, a fost căsătorit cu Zamfira Lambrino, nepoata de frate a lui Gheorghe Lambrino (1823–1883), cumnatul și singurul prieten al domnitorului Alexandru Ioan Cuza. Dintre numeroșii copii ai lui Nicu, au trăit doar patru Ecaterina, Alfred, Alice și Henri. Cel mai cunoscut a fost profesorul Alfred Juvara (1875–1963), care, după studiile de la Paris, încununat de doctoratul susținut în 1900, a devenit

primul profesor de drept internațional privat din România. În această calitate, a apărat interesele țării la diferite conferințe internaționale, fiind membru al Curții Permanente de Arbitraj de la Praga și al Tribunalului Arbitral Mixt de la Istanbul. Fratele său, Henri Juvara (1881–1946), căsătorit cu Maria Ana Peticari, l-a avut pe George Juvara (1911–1984), magistrat și consilier juridic, care nu a avut urmași. Ambii frați nu au lăsat urmași.

Numele familiei s-a transmis prin Iorgu Dumitru Juvara, căsătorit cu Maria Docan, fiica unionistului Gheorghe Docan și nepoata de văr primar, prin alianță, a Zoitei Cuza, bunica domnitorului. Iorgu Juvara a avut o bogată activitate politică, socială și culturală. A construit conacul de la Sărățeni, ajuns astăzi o ruină. A ctitorit biserici și a contribuit financiar la înființarea Spitalului Bârladul și Elena Beldiman. Pe 13 ianuarie 1881, Iorgu Juvara, care era atunci proprietar al casei de pe șoseaua Căii Naționale (astăzi, strada Republicii), a făcut un contract de schimb cu Nicu Philippide, care deținea casă și teren pe strada Tutovei (astăzi, strada 1 Decembrie). Valoarea proprietății lui Nicu Philippide era mult mai mare decât a casei lui Iorgu Juvara, de aceea cumpărătorul i-a plătit lui Nicu o importantă sumă de bani. Iorgu și Maria Juvara au avut 5 copii: Clemance, căsătorită cu Lupu C. Kostaky (1851–1927), Ernest (1870–1933), Nicu (1874–1958), Emil (1876–1950) și Iorgu (1877–1912). Toți s-au născut la Bârlad. Doctor în medicină și chirurgie (Paris, 1895), Ernest Juvara, personalitate importantă în lumea medicală, mare profesor de chirurgie la Iași și București. Nici Ernest, nici Nicu nu au avut urmași pe linie masculină. Așadar, numele Juvara a continuat prin Emil, cunoscut om politic și filantrop bârlădean, care a moștenit casa construită de Philippide, pe la 1850, de către arhitecți și meșteri italieni, și a păstrat-o până în anul 1936. În anul 1911, ca prefect al județului Tutova, a participat la inaugurarea Casei Naționale „Stroe Belloescu”. Emil și Maria Botez Juvara au avut trei copii: Dumitru (1903–1928), Ivoneta și Ion (1913–1996). Dumitru și-a făcut studiile la Paris, unde și-a luat doctoratul la vârsta de 25 de ani. La scurt timp, el a murit la Paris, de aceea, zguduind de tragedie, tatăl său a vândut casa Juvara și a plecat la București. Ion Juvara (1915–1996) și-a făcut studiile liceale acasă cu profesori de la Liceul Codreanu (dată fiind temerea părinților de a nu-și pierde ultimul fiu), apoi a urmat Facultatea de Medicină din București, devenind medic chirurg, profesor universitar la București și membru de onoare al Academiei Române. Căsătorit cu Adina Casassovici, a avut un fiu, Ion, mort prematur, și două fiice: Ilinca (n.1942), căsătorită cu Ion Balș și Alexandra (n. 1948), căsătorită

Maria Docan (?1845 - 1918)

Sultana, soția Comisului Gheorghe Docan

cu Andrei Chiliman. Profesorul Ion Juvara a fost foarte atașat de comuna Murgeni, unde, între anii 1936–1939, a înființat, din fonduri proprii, secția de chirurgie. După moartea profesorului, un număr de foști studenți, deveniți medici chirurghi în Piatra Neamț, Brăila, București, împreună cu cei din Bârlad au organizat simpozionul dedicat marelui dispărut. Academia Bârlădeană, prin Elena Monu, a avut inițiativa de a comanda o placă omagială de marmură, trimisă ulterior la Spitalul din Murgeni. Textul plăcii omagiale se referea la contribuția profesorului Ion Juvara adusă acestui spital.

În prezent, continuitatea numelui Juvara este asigurată de Matei Chiliman Juvara (n. 1976), fiul Alexandrei și a lui Andrei Chiliman, și de fiul său, Dmitri (n. 2019).

În Cimitirul Eternitatea din Bârlad își au loc de veci Iorgu Juvara și rudele lor, Gheorghe și Soltana Docan.

Bibliografie:

Neagu Djuvara, „Familii de origine aromână în principate”, Freiburg, 1965.

Costandin Sion, „Arhondologia Moldovei. Amintiri și note contimpurane. Boierii moldoveni”, Editura Minerva, București, 1973, p. 328.

Alexandra Chiliman Juvara, „Studiu istoric. Casa Juvara”, 2024, pp. 4-9. În anul 2022, Primăria municipiului Bârlad a finanțat un proiect de reabilitare, refuncționalizare și restaurare a Casei Juvara, cu funcțiunea de Casa Personalităților Bârlădene.

Casa Juvara, imagine actuală

COSTIN CLIT

CHIPURI DE ÎNVĂȚĂTORI BÂRLĂDENI: MARIA N. GALACTION DE LA ȘCOALA NR. 4 DE FETE DIN BÂRLAD

Maria (Marcela) N. Galaction locuia în orașul Bârlad, strada Codrescu, nr. 5.

În urma examenului de definitivat din aprilie 1930 la Școala Normală de Băieți din Bârlad, i se acordă prin Decretul Regal nr. 2559/1930 titlul de învățător definitiv începând cu 1 ianuarie 1931 și este înaintată în gradul II în urma examenului din decembrie 1936, începând cu 1 septembrie 1937, dată rectificată la 1 septembrie 1936. Gradul I este susținut în 1942. Lasă în manuscris lucrările: *Ierarhizarea operei lui Ion Creangă și Învățământul practic în școala primară.*

Maria Galaction și elevele sale

Într-un memoriu redactat în timpul stagiului de gradul II, învățătoarea Maria N. Galaction își expune crezul și principiile călăuzitoare în activitatea didactică: „A fost o vreme, mai ales în anii ce au urmat după războiu, când prin apariția diferitelor sisteme și curente pedagogice, educatorii păreau oarecum dezorientați. Firește, cuvântul n-a întârziat să aducă acea clarificare așteptată de toți și care era atât de necesară. În primul rând D-l profesor G. G. Antonescu anunță acel principiu fundamental, care de acum va constitui baza învățământului nostru: este principiul școlii formativ organicistă „care tinde să desăvârșească ceea ce sufletul elevului aduce de la natură, ținând seama de condițiile interne ale organismului

Activități extracurriculare

acestui”. Din acest principiu decurg toate celelalte. În primul rând, un învățământ adaptat individualității copilului și, deci, cunoașterea acestei individualități psiho-fizice, actualizarea potențialului psihic al elevului și, în fine, pregătirea elevilor pentru viață”. Maria N. Galaction este preocupată de cunoașterea individualității copilului, servindu-se de „observația directă și într-o oarecare măsură și de metoda testelor”. Rezultatele cercetărilor sunt consemnate în fișele individuale prin care urmărește „dezvoltarea psihico-fizică a elevilor ... de la intrarea în școală și până la absolvirea ei”.

Învățătoarea Maria N. Galaction organizează Societatea surorilor de ajutor reciproc în scopul transmiterii și deprinderii normelor morale. Prin cotizațiile financiare importante sunt colectate și distribuite fetelor sărace obiecte de îmbrăcăminte, practică prin care a „alinat multă suferință ... a apropiat sufletește elevele din diferite clase sociale ... și a dezvoltat iubirea de aproapele, convingerea și voința de a ajuta pe cei în suferință”.

Contribuie alături de celelalte colege la înființarea Casei de economie a Școlii, premiată pentru numărul membrilor și sumele importante depuse, la înființarea și conducerea Cantinei școlare, unde se acordă hrană fetelor sărace.

Conduce Cooperativa școlară în perioada 1937 și 1939, când capitalul subscris se ridică la suma de 9327 de lei, iar cel social la suma de 5105 de lei. Beneficiul net se ridică la 1405 lei. În cadrul Cooperativei funcționează o secție de librărie prin care sunt procurate cărți, rechizite și articolele necesare elevilor pentru lucrul de mână.

Alături de Biblioteca școlii, cu un inventar de 400 de volume, sunt înființate și biblioteci pe clase. Învățătoarea Maria Galaction este protagonista propagandei cărții prin organizarea ședințelor necesare dezvoltării „gustului de citit”. Remarcăm existența Muzeului școlii și a clasei, pentru care a colectat în timpul excursiilor diferite plante necesare „întocmirii” ierbarului.

Organizarea farmaciei școlare determină administrarea medicamentelor de către învățătoarea Maria Galaction iar „elevele au fost deprinse să cunoască medicamentele, importanța și modul lor de întrebuințare”. A fost membră a Crucii Roșii, filiala Bârlad unde activează „pentru înzestrarea Spitalului Școlă și creșterea fondurilor prin cotizațiile elevilor și locuitorilor din Bârlad”. Prestează muncă de folos obștesc la Spitalul de Chirurgie „Iorgu Radu” din Bârlad între 23 iunie și 15 septembrie 1941.

Practica agricolă se desfășoară în grădina școlii prin aplicarea cunoștințelor primite la orele de curs și îndrumarea spre o cultură rațională. În ceea ce privește lucrul de mână, sunt organizate expoziții de lucru manual, vizitate de organele școlare de control și chiar de dr. C. Angelescu, ministrul Culturii Naționale, în iunie 1936, care își exprimă în procesul verbal „cele mai călduroase mulțumiri, atât D-nei Directoare, cât și întreg corpului didactic pentru devotamentul și sufletul ce pun la dispoziție cultura noastră”.

Elevele Școlii nr. 4 din Bârlad lucrând în Grădina școlară

Săptămânal sunt organizate șezători cu elevele. Programul era elaborat în funcție de evenimentele mai de seamă, sărbătorile creștine și cele naționale. La șezătoarea model organizată de Școala nr. 4 de Fete participă organele de control și întreg colectivul de învățători din orașul Bârlad.

Maria Galaction activează și în cadrul Căminului cultural „M. Simionescu” și Ateneului CFR din Bârlad, unde organizează numeroase șezători culturale cu elevele școlii, sau la cele ale Cercului Cultural Orășenesc, unde conferențiază sau recenzează operele pedagogice și literare indicate.

Pentru serviciile aduse învățământului și contribuția la construirea localurilor de școală i se acordă medalia „Răsplata Muncii pentru Construcțiuni școlare”, la 31 iulie 1936. În martie 1940 se conferă medalia Centenarului Regelui Carol I comandantei străjere Maria Galaction, pentru „contribuția adusă înzestrării oștirii”.

Serbare școlară (24 ianuarie 1938)

Învățătoarei Maria (Marcella) N. Galaction nu-i este străină activitatea publicistică. În revista lunară ce apărea la Bârlad, „Îndrumări Pedagogice”, Anul II, nr. 1, ianuarie 1934, publică traducerea *Ames Obscures (Suflete neștiutoare)*. Comitetul de redacție al revistei era format din P. Todicescu, profesor de Pedagogie, N. Galaction, învățător licențiat în litere, institutorii Șt. Toporaș, Gh. Tomescu și I. C. Antonovici

(fiul preotului Costache Antonovici, fostul paroh de la Florești, decedat în 1932; Costache Antonovici era fratele Episcopului Iacov Antonovici). În numărul anterior publicase despre Anatole France.

Realizările elevelor învățătoarei Maria N. Galaction

Stema Bârlad secolul XIX

„În mijloc la umbra unui nor, între patru copaci, pe malul unei ape, cu trei pești stă în picioare o femeie cu mâinile întinse, ținând în mâna stângă vulturul Valahiei cu crucea în cioc, iar în mâna dreaptă un snop de săgeți sau vergi, la picioarele femeii o apă cu trei pești și sub toate acestea, jos, data - 1815, iar împrejur inscripția cu litere chirilice Pecete târgului Bârladului...”

Alexandru Papadopol Calimah, *Notiță istorică despre Bârlad*, 1889, pp. 82-84.

MARCEL PROCA

BUSTUL LUI ALEXANDRU VLAHUȚĂ - 100 DE ANI DE LA INAUGURARE

Cunoscutul și apreciatul scriitor a urmat școala primară și liceul la Bârlad, între 1867– 1878. Sursele istorice ne oferă o serie de informații pentru a ne face o imagine pertinentă asupra acestei perioade din viața acestuia¹, unele aspecte autobiografice fiind redată și în opere literare precum *Dan* și *Din durerile lumii*.

Un loc central în sensibilizarea tânărului Vlahuță îl ocupă și Grădina Publică din vechea urbe moldavă. Inimă a comunității locale și a celei culturale, aceasta este deseori surprinsă ca un tărâm mirific în memorialistica foștilor elevi și oameni de cultură bârlădeni. Amintirile lui Paul Bujor, profesor la Universitatea din Iași, coleg cu Vlahuță la Liceul „Codreanu”, sunt deosebit de interesante. Elevii liceului bârlădean prin anii 1875–1877, grupați în jurul lui Vlahuță, nu cunoșteau altă distracție decât cititul cărților în afară de manualele școlare și plimbările pe aleile din Grădina Publică.² În Grădina Publică s-a refugiat Vlahuță o zi întreagă, când era pe punctul de a isprăvi liceul, pentru a scrie poemul *Dormi în pace*, corectându-l și perfectându-l. „*Desigur e grădina cea mai frumoasă din Moldova*” scria prietenul său din copilărie, Paul Bujor. Vlahuță și Bujor, chinuiți de nostalgie, s-au întâlnit la Bârlad în vara anului 1905, au mers în Grădina Publică, plimbându-se pe toate aleile în căutarea fantomei primei tinereți.³

Consecințele intrării României în Primul Război Mondial îl poartă pe scriitor din nou acasă, refugiindu-se la Bârlad la data 5 decembrie 1916. Astfel, Alexandru Vlahuță, a găsit ospitalitatea mai întâi la învățătorul Ioan Balmuș și apoi în casa⁴ lui Eugen Bulbuc⁵, profesorul de educație muzicală de la Liceul Codreanu, ce dispunea de o casă cu vie și aproape de locul unde locuia G. Tutoveanu. Sufrageria a fost mobilată cu lucrurile aduse de la Dragosloveni⁶ și picturile de patrimoniu ale poetului.⁷ De la Dragosloveni plecase în refugiu, la 21 noiembrie 1916, într-un „car cu boi, acoperit de coviltir și dus de funie de un băiețuș. Și așa, carul înaintând prin glod, printre convoiurile de băjenari nenorociți – copii, femei și moșnegi, istoviți de foame, de oboseală și de groază – a ajuns, însoțit numai de tovarășa sa devotată, doamna Vlahuță, în Focșani, de-acolo în Tecuci și, în fine, în Bârlad, orașul drag al copilăriei lui, unde a poposit mai multă vreme printre prietenii care l-au îmbrățișat cu toată dragostea”⁸.

Acolo, în fiecare săptămână se ținea câte o ședință a cenaclului literar-cultural al Academiei Bârlădene, în semn de venerație pentru marele poet, la care participau George Tutoveanu, Victor Ion Popa, V. Voiculescu, N. Iorga, Nichifor Crainic și Delavrancea, veniți de la Iași. Șezătorile erau urmate de vizitarea expoziției de pictură și audiții muzicale susținute de talentații membri ai familiei Bulbuc.⁹ Discuțiile erau apoi continuate, sub patronajul marelui poet local George Tutoveanu, în Grădina Publică la „ședințele de sub felinar”¹⁰.

Mai mult decât atât, „singur, sau întovărășit de George Enescu, a vizitat spitalele de răniți din Bârlad, cărora unul le-a cântat cu vioara lui fermecată¹¹ și altul le-a citit versuri proprii sau pe ale lui Eminescu și le-a scris scrisori către familiile celor ce nu puteau mânuși condeii”¹². Bârlădenii epocii respective „puteau să-i zărească dimineața pe soții Vlahuță parcurgând

Bustul lui Vlahuță din Bârlad și sculptorul I. Dimitriu-Bârlad (1924).

agale aleile răcoroase din Grădina Publică, uneori ținându-se de mână ca doi logodnici.¹³ În acele zile zbuciumate, casa lui Eugen Bulbuc și Academia Bârlădeană au reprezentat pentru poet o adevărată oază de liniște și reconfortare morală.

Proiectul de a-l omagia pe primul Președinte de onoare al Academiei Bârlădene prin ridicarea unui bust este deja sugerat într-un articol apărut în periodicul bârlădean „Libertatea” din 22 februarie 1920. Bustul¹⁴ lui Alexandru Vlahuță a fost inaugurat la 24 septembrie 1924, pe o alee secundară a Grădinii Publice, opera cunoscutului sculptor Ion C. Dimitriu-Bârlad¹⁵. Materializarea proiectului s-a realizat grație inițiativei Societății Culturale Academia Bârlădeană și a „Ligii pentru drepturile și datoriile femeilor din Bârlad”, societăți reprezentate de poetul George Tutoveanu și, respectiv, Elena Maisner și Luchia Nichifor. La manifestările prilejuite de dezvelirea monumentului au participat personalități naționale și locale, dintre care îi putem aminti pe George Tutoveanu, care a și luat cuvântul, Ion Minulescu, George Topîrceanu, Virgil Nitzulescu, George Pallady, I. Palodă (dr. Veinfeld) și autorul bustului.¹⁶

Anul acesta s-au împlinit 105 ani de la moartea poetului și 100 de ani de la dezvelirea bustului în Grădina Publică bârlădeană.

Bibliografie selectivă:

„Academia Bârlădeană”, (număr omagial *Alexandru Vlahuță – 85 de ani de la moarte*), nr. 17, trim. IV, 2004.

Bârladul odinioară și astăzi. Miscelaneu, sub redacția lui Romulus Boteanu, vol. I-III, București, 1980-1984.

Dumitrescu, Horia, *Muzeul „Alexandru Vlahuță” din Dragosloveni*, în „Cronica Vrancei”, Editura Pallas, Focșani, vol. X, 2011.

Ibrăileanu, Garabet, *Note și impresii*, „Viața Românească”, Iași, 1920.

Găbureac, Sergiu, *Bârladul odinioară și în zilele noastre: monografie-album*, Editura Biblioteca Bucureștilor, București, 2008.

Gramaticu, Rășcanu, Oltea, *Personalități bârlădene. Dicționar*, vol. I-II, Editura Pim, Iași, 2012.

Mitulescu, Nicolae, *Monumente laice și religioase ale Bârladului*, Editura Sfera, 2003.

Nicola, Traian, *Valori spirituale tutovene. Biobibliografii*, Primăria Municipiului Bârlad, vol. 1, literele A-B, 1999; vol. 2, literele D-F, 2002; vol. 6, literele R-Z, 2004.

Proca, Marcel, *Orașul Bârlad. Evoluție urbanistică din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea*, Editura Sfera, Bârlad, 2009.

Proca, Mirela, Proca, Marcel, *Viața cotidiană în Bârladul secolului al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea*, Editura Sfera, Bârlad, 2011.

Proca, Marcel, *Bârladul și Marele Război*, Editura Sfera, Bârlad, ed. a II-a, 2018.

Râpeanu, Valeriu, *Alexandru Vlahuță și epoca sa*, Editura Tineretului, București, 1966.

Vasiliu, Gheorghe, *Bârladul de altădată*, album, Editura Sherpa, Târgu-Mureș, 2000.

Vrabie, Gh., *Bârladul cultural*, București, 1938.

Zeletin C. D., *Principesa Elena Bibescu, marea pianistă*, ed. a 2-a, Editura Vitruviu, București, 2008.

Note:

- Gh. Vrabie, *Bârladul cultural*, București, 1938, pp. 142-150; Valeriu Râpeanu, *Alexandru Vlahuță și epoca sa*, Editura Tineretului, București, 1966, pp. 310-311; Gheorghe Gohoreanu, *Alexandru Vlahuță*, în *Bârladul odinioară și astăzi. Miscelaneu*, sub redacția lui Romulus Boteanu, vol. II, București, 1983, pp. 77-79; Simona Pricop, *Redescoperirea lui Vlahuță*, în „Academia Bârlădeană”, Nr. 17, trim. IV, 2004, p. 2; Traian Nicola, *Valori spirituale tutovene. Biobibliografii*, Primăria Municipiului Bârlad, vol. 6, literele R-Z, 2004, pp. 616-622. Horia Dumitrescu, *Muzeul „Alexandru Vlahuță” din Dragosloveni*, în „Cronica Vrancei”, Editura Pallas, Focșani, vol. X, 2011, pp. 327-330.
- Gh. Vrabie, *op. cit.*, p. 145.
- Mirela Proca, Marcel Proca, *Viața cotidiană în Bârladul secolului al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea*, Editura Sfera, Bârlad, 2011, pp.86-87.
- Casa familiei Bulbuc, aflată în Bârlad, pe Bulevardul Epureanu nr. 25, a fost declarată monument istoric și înscrisă pe Lista monumentelor istorice din județul Vaslui, Cod LMI VS-II-m-B-06730, sub denumirea Casa Bulbuc, azi Casa Boghiu și Dumitrașcu. Pe aici au trecut, în calitate de oaspeți ori invitați, numeroase personalități și oameni de cultură: Alexandru Vlahuță, Vasile Voiculescu, Nichifor Crainic, Gheorghe Ștefănescu, George Enescu, Barbu Ștefănescu-Delavrancea, Nicolae Iorga, Victor Ion Popa, cântăreața de operă Elvira Popescu, Clotilda Averescu, Tanți Cutava, Donar Munteanu, Iosif Iser, George Tutoveanu, D. Munteanu-Râmnic, Nicolae Crevedia etc. Traian Nicola, *op. cit.*, vol. 1, literele A-B, 1999, p. 369.
- Profesor de muzică la Liceul „Gh. Roșca Codreanu”, ulterior și la Liceul de fete „Iorgu Radu”, fondator (împreună cu Clotilda

Averescu, soția viitorului mareșal Al. Averescu, cel care comandase între 1898–1899 Regimentul 4 Roșiori – aflat pe atunci în garnizoana Bârlad) și conducător al *Societății corale Armonia*, dirijor al corului de la Biserica Domneasca. *Ibidem*; C. D. Zeletin, *Principesa Elena Bibescu, marea pianistă*, ed. a 2-a, Editura Vitruviu, București, 2008, pp. 541-542, 722.

- În București a locuit în hotelul Metropol de pe calea Victoriei. Aici a adunat în timp valoroasa colecție de tablouri semnate de N. Grigorescu. Din momentul când la parter s-a declanșat un incendiu, s-a preocupat ca tezaurul deținut să-l predea statului. Demersurile întreprinse până la 1916 n-au fost finalizate, așa că, la părăsirea Capitalei, se refugiază inițial la Dragosloveni, unde soția sa avea o moșie de 3.000 pogoane de vie, apoi la Tecuci, Bârlad și Iași. Marcel Proca, *Bârladul și Marele Război*, Editura Sfera, Bârlad, ed. a II-a, 2018, pp. 97-98.
- Printre acestea era un portret al tatălui său, *Călugărul Nectarie Vlahuță*, pe care îl va dona muzeului din localitate. Era un portret cu mare valoare sentimentală pentru scriitor, „o icoană sfântă a sufletului meu”, după cum nota în actul de donație, datat 10 ianuarie 1917. Gestul de a dăruii lucrarea muzeului are o dublă semnificație. Prima, de prețuire a instituției culturale, căci portretul îl reprezenta pe tatăl său la venerabila vârstă de 100 de ani. Cea de a doua este dată de valoarea operei, aceasta fiind pictată de un „bun și apreciat prieten”, Nicolae Grigorescu. *Ibidem*, p. 98.
- Dan Smântănescu, *Academia Bârlădeană în focul înfăptuirii idealului de unitate națională*, în *Bârladul odinioară și astăzi*, vol. III, 1984, p. 423; mai rigurosul C. D. Zeletin menționează că, sub același coviltir, își adăpostise: „alături de un sac de mălai, o puțină de brânză și douăzeci de covoare vechi românești, comoara, 11 pânze semnate de N. Grigorescu”. C. D. Zeletin, *V. Voiculescu despre cei dintâi ani ai Academiei Bârlădene*, în *Bârladul odinioară și astăzi*, p. 550.
- Emilia St. Milicescu, *Al. Vlahuță, un mare animator al literaturii naționale*, în *Bârladul odinioară și astăzi*, p. 524.
- Marcel Proca, *Orașul Bârlad. Evoluție urbanistică din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea*, Editura Sfera, Bârlad, 2009, pp. 109-110.
- Ionel Selbinschi, *Statuia lui George Enescu la Bârlad*, în *Bârladul odinioară și astăzi*, p. 288.
- Emilia St. Milicescu, *op. cit.*
- I. Valerian, *Alexandru Vlahuță și cinaclul de la Bârlad*, în *Bârladul odinioară și astăzi*, p. 530.
- Gh. Vasiliu, *Bârladul de altădată*, album, Editura Sherpa, Târgu-Mureș, 2000, p. 28; Nicolae Mitulescu, *Monumente laice și religioase ale Bârladului*, Editura Sfera, 2003, pp. 14-15.
- Cunoscutului sculptor Bârladul îi datorează și monumentul închinat Eroului caporal Contantin Mușat, situat în incinta unității militare. Marcel Proca, *op. cit.*, pp. 64-65.
- Gheorghe Clapa, *Bustul poetului Alexandru Vlahuță*, în „Academia Bârlădeană”, nr. 17, trim. IV, Bârlad, 2004, pp. 5-6.

OTILIA VÎRVOREA

BUNA ZIUA, COPII DIN ROMÂNIA - 25 DE ANI ÎMPREUNĂ PENTRU BINELE COMUNITĂȚII

Vineri, 1 noiembrie 2024, Asociația Bună Ziua, Copii din România a sărbătorit 25 de ani de activitate, alături de cei care au contribuit la croirea destinului ei: personalul și voluntarii Bună Ziua, reprezentanți ai Bordului din România și Olanda, parteneri, finanțatori și alți membri ai comunității.

A fost prilejul cu care am realizat că momentele de celebrare a unui *Împreună pentru Binele Comun* motivează echipa, aduc revelații și sunt esențiale pentru legăturile care se (re)creează între oameni; exact ca atunci când pietricele colorate ale unui caleidoscop formează, doar printr-o ușoară schimbare de perspectivă, imagini diferite, surprinzătoare.

Așa cum declara, cu emoție, Mihaela Zanoschi, Președintele executiv, în deschiderea festivității, „22 noiembrie 1999 este ziua în care organizația noastră a prins viață. Am știut încă de la început direcția în care vrem să mergem și modul în care dorim să investim în copii și în familiile lor. Am avut o misiune și o viziune bine conturate, un crez pe care l-am urmat cu perseverență. În acești ani, am ajuns la peste 10.000 de copii și familiile lor, am implementat peste 75 de proiecte și am creat modele de bună practică cu sprijinul unei echipe de peste 100 de angajați, 2.000 de voluntari și zeci de parteneri și sponsori. Am fost martorii unor povești de succes ale unor copii care și-au descoperit potențialul, ale unor familii care au depășit obstacole și ale unor comunități care s-au unit în jurul valorii inestimabile a sprijinului reciproc și solidarității...”

„Cum vedeți organizația voastră peste 10 ani, în visele voastre cele mai îndrăznețe?” Aceasta este întrebarea auzită de multe ori, de-a lungul timpului, în întâlnirile de planificare strategică ale Asociației noastre. Oricât de îndrăznețe au fost visurile, într-o vreme în care ne simțeam cumva insulari și *împotriva curentului*, nu mi-am imaginat vreodată că la aniversarea a 25 de ani de existență, Bună Ziua va avea în sală un ministru – dna Simona Bucura Oprescu, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, un consilier din cancelaria Primului Ministru, responsabil cu relația cu ONG-urile – dna Victoria Stoiciu, precum și multe personalități locale importante. Înalții demnitari au venit în Bârlad la invitația dlui deputat Adrian Solomon, Președintele Comisiei pentru muncă, familie și protecție socială, care a vorbit deschis și convingător despre poziția dificilă, realizările și impactul Asociației, un ONG mic dar ambițios, care a făcut și face diferența în viața unui număr important de copii, tineri din comunitatea noastră.

Cum viața mea profesională este una dublă – și în sistem și în afara lui – m-am bucurat să trăiesc acest moment într-un context în care parcă lumile s-au aliniat: alături de colegii mei ONG-iști dar și împreună cu conducerea Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” – dna Veronica Mihaela Huiban, director, dl Andrei Cosmin Chirvase, director adjunct – o echipă managerială tânără, entuziastă, motivată și curajoasă!

Voluntariatul, promovat de Asociația noastră în toate proiectele și inițiativele sale, a devenit pentru mine un mod de viață... Ca atitudine, formă de angajare, de implicare în viața comunității, voluntariatul mi-a adus motivație, credința că lumea poate fi schimbată și un real sentiment de împlinire. Este ceea ce trăiesc, de un număr de ani, și în timpul petrecut la Academia Bârlădeană, societate cultural-artistică centenară, unde învăț despre respectul pentru trecutul istoric și cultural al urbei, despre dedicație și trăire autentică a unor valori precum: dragostea pentru profesia aleasă, datorita de a transmite mai departe atașamentul și admirația față de înaintași și realizările lor. Prin urmare, salut cu căldură prezența la eveniment a două Doamne care sunt simbol și teme pentru această instituție: prof. dr. Elena Monu, Președintă, istoric și om politic important al urbei și prof. Elena Popoiu, Vice-președintă și Președinta Departamentului de francofonie.

Aniversarea celor 25 de ani este un moment de celebrare și de reflecție: am privit, cu nostalgie și satisfacție, spre trecut, dar și cu speranță și curaj spre viitor. Am înțeles, astfel, că, dincolo de cifrele impresionante reprezentând familii și copii în dificultate ajutați și, de multe ori, salvați prin intervențiile Asociației, esența realizărilor noastre nu este cuantificabilă și nu poate fi redată în procente; ea înseamnă, înainte de toate, calitatea relațiilor construite, investiția în resursa umană, la nivel profesional și personal și, nu în ultimul rând, sinergia echipei.

Reiau din cuvântul dnei Mihaela Zanoschi: „Constantin Brâncuși spunea că lucrurile nu sunt greu de făcute. Greu este să te pui în starea de a le face. Cred că aceste cuvinte surprind perfect esența muncii noastre. Îmi doresc ca sărbătoarea de astăzi să ne dea (măcar puțin) din energia, motivația și determinarea de a ne pune în starea de a face imposibilul posibil, de a îndrăzni mai mult, de a visa mai mult, așa încâ lumea să devină un loc mai bun decât l-am găsit, un loc mai sigur, mai prietenos și mai sănătos pentru copiii României.”

În seara aniversară, cu siguranță, am construit mult, dar, pentru mine cel puțin, s-a dărâmat un mit: cu o doamnă ministru extrem de caldă, directă și cordială, care a adus copiii în față, pentru aplauze la scenă deschisă și cu o doamnă consilier venită din mediul ONG, doctor în științe politice, de înaltă ținută intelectuală, la fel de competentă și

convingătoare în discursul politic ca și în mediul academic și cultural, imaginea politicianului nesincer și distant s-a clătinat puternic! Și-n locul ei a apărut speranța! Și bucuria că schimbarea la care visăm (de 25 de ani), se întâmplă. Noi am trăit-o pe viu la aniversare! Și tare bine a fost!

În centrul imaginii: reprezentantele Academiei Bârlădene, Elena Monu și Elena Popoiu.

De la dreapta la stânga: Victoria Stoiciu, consilier de stat, Simona Bucura Oprescu, ministrul Muncii, Costel Zară, șef Complex Servicii Comunitare nr. 1 Bârlad, Adrian Solomon, deputat, președintele Comisiei pentru Muncă și Protecție Socială.

NICOLETA ARNĂUTU - O VIAȚĂ DĂRUITĂ CULTURII ȘI PATRIMONIULUI BÂRLĂDEAN

Nume de referință al muzeografiei românești, Nicoleta Arnăutu (1943-2024) a reprezentat vreme de 36 de ani, dintre care 17 ani ca directoare, Muzeul „Vasile Pârvan”, instituție definitorie pentru spațiul cultural local și național, contribuind semnificativ la dezvoltarea și promovarea patrimoniului instituției pe marea scenă culturală a țării. Sub îndrumarea sa, muzeul a devenit loc de învățatură și inspirație, prin punerea în valoare a istoriei și tradițiilor locului. Aportul său la constituirea și îmbogățirea patrimoniului muzeal, la înscrierea muzeului bărlădean în rețeaua națională a muzeelor de artă, a fost considerabil. Pasionată de istorie și de artă deopotrivă, Nicoleta Arnăutu a înțeles că marea răspundere a specialistului este de a face să crească vizibilitatea instituției și de a ridica nivelul celor care înțeleg fenomenul cultural. Ca directoare, a materializat această răspundere profesională, din care a făcut strategia mandatului său. Așa s-au născut și s-au dezvoltat, ca adevărate muzee de sine stătătoare, Donația de artă comparată Dr. Ion Chiricuță, Muzeul de autor cu numele „Pavilionul de artă Marcel Guguianu”, Muzeul Memorialisticii, spații expoziționale cuprinzând capitole dedicate artelor românești și universale. Viziunea, autoritatea și anvergura sa intelectuală au impus-o în elita muzeografilor și experților în artă.

Pentru meritele sale, a fost onorată cu titlul de „Cetățean de

Onoare al orașului Bârlad”, iar Președinția României i-a conferit Ordinul „Meritul Cultural” în grad de Cavaler, distincții care reflectă respectul și aprecierea de care s-a bucurat.

Nicoleta Arnăutu s-a aflat între membrii comitetului de inițiativă, care, reuniți la Muzeul „V. Pârvan”, în ziua de 6 martie 1990, au hotărât instituționalizarea vechii Societăți culturale Academia Bârlădeană; cei 27 de semnatari au votat-o ca președintă.

Avem în memorie imaginea sa din primăvara anului 2015, în zilele premergătoare sărbătoririi centenarului Academiei Bârlădene. Aflată în echipa care a gândit și pregătit evenimentul, a realizat, cu simțul estetic și profesionalismul expertului în artă și muzeografie, expoziția cuprinzând lucrările de grafică ale lui Victor Ion Popa, instalată în foaierea Teatrului bărlădean pentru reuniunea din 1 mai 2015.

Așa cum rămân în memorie, remarcabile, articolele cu care, în ani, Nicoleta Arnăutu a colaborat la revista noastră. Așa cum rămân, în mintea și inima bărlădenilor, ca repere și model, prestanța, sobrietatea, echilibrul definind o personalitate de excepție.

1 mai 2015 : trei președinți ai Academiei Bârlădene, la sărbătoarea Centenarului.

IOAN ENACHE, CEL MAI BÂRLĂDEAN DINTRE ELVEȚIENI

S-a stins, în a doua zi de Brumar 2024, bârlădeanul nostru elvețian, coleg și prieten de mare fidelitate. Francofonii bârlădeni sunt astăzi mai puțini cu unul...

Era bolnav, știam, dar nu voia să se lase învins ori stăpânit de boală și credem că încă nu se gândea la ceva irecuperabil. Își păstra un moral bun și o stare de spirit în care făceau casă bună realismul său sceptic și simțul umorului. Era marcat fizic, dar nu a renunțat la a veni acasă. Nu a așteptat să se facă septembrie, a înfruntat căldura lui iunie din această vară nebună...Nu a mai plecat din Elveția cu mașina, ci cu avionul, dar a închiriat un încăpător automobil în București pentru dorita preumblare cu prietenii de acasă...

Pentru că **Jean Enaş**, cum i se rostea numele în franceză, revenea la Bârlad, pentru o săptămână dedicată, în fiecare septembrie, orașului natal și prietenilor...

Francofil în mare măsură francofon, a plecat din România anilor '70, și viața i s-a împărțit în două, iar jumătatea elvețiană s-a tot mărit, până a depășit jumătate de secol. În fapt, elvețianul-român a trăit un dublu *Acasă*, acolo și aici, cu o unică rădăcină, care îl rechemă an de an Acasă, aici...

Acasă, acolo, a fost, timp de 33 de ani, profesor: vocație nu e un cuvânt prea mare. Și-a cultivat cu egală pasiune grădina, la propriu, la casa din Sierre, cantonul Valais, grădină înflorită din primăvară până toamna târziu... Și-a cultivat grădina și voltairian, hrănindu-și mintea și sufletul prin lecturi, călătorii, dar și prin revenirile, an de an, în Bârladul prietenilor păstrați din anii de școală.

Ioan Enache, devenit **Jean Enaş**, va rămâne bârlădeanul nostru **Nelu Enache**, prietenul statornic, mereu așteptat de noi să împlinească adevărul adagiului *On revient toujours!*

În urmă cu 5 ani, i-am oferit „**Diploma de fidelitate pentru constanța prieteniei**”, acordată, simbolic dar sincer, într-o întâlnire la Academia Bârlădeană: o merita atât de mult!

Am fi completat textul Diplomei, adăugând ca argument constanța interesului și atașamentului său pentru Academia Bârlădeană – societatea culturală și revista deopotrivă. Interes și atașament unind gestul generos cu lectura și cu urmărirea a tot ce se petrecea la noi. Aștepta cu nerăbdare fiecare nou număr al revistei: i le trimiteam regulat în format electronic, dar i le păstram sau expediam prin poștă și în format tipărit. Teancul mereu mai înalt al *Academiilor Bârlădene* își avea loc special într-o bibliotecă și pe un birou din Sierre, orașel din cantonul Valais, în casa celui mai bârlădean dintre elvețieni: Ioan/ Jean Enache.

UN POEM DE...

GRÉGORY RATEAU

Eu sunt copilul lansat în lume
căutându-și acel „acasă» pretutindeni
unde zâmbetele mai au încă o memorie

eu sunt această limbă exilată
a cărei moștenire fugară
reține prin pielea sa Cuvântul

eu sunt acea țigară interzisă
care, odată stinsă,
așteaptă cu înțelepciune noi ceți

eu sunt această ființă în construcție
ce caută frate sau soră
trecând peste cele câteva firimituri de sânge

eu sunt acest motiv șovăitor
puternic atras de blestemați
dar refuzând să împărtășească soarta lor tristă

eu sunt acest boem înfometat de senzații
orbit de himerele lui
dar agățându-se cu disperare de o ramură a eternității

eu sunt acest impostor
a cărui luciditate răzbunătoare
îi arată rana soarelui

(*Imprecații nocturne*, din
volumul *Pour qui parle le
poète/ Pentru cine vorbește
poetul*, Casa Cărților, 2024, Baia
Mare)

Poet, prozator și cineast francez născut în 1984. Debutază ca regizor și scenarist, apoi se consacră poeziei: *Conspiration du réel*, *Nemo*, *Imprécations nocturnes*, toate în 2022, *Pour qui parle le poète?* (2023), *De mon sous-sol*, *Le pays incertain* (2024). După călătorii în Irlanda, Liban, Nepal, vine în România (2014) și pornește descoperirea ei. Scrie *Hors-piste en Roumanie. Récit du promeneur* (2016), tradus în limba română cu titlul *Hoinar prin România. Jurnalul unui călător francez* (Editura Polirom, 2020). Își împarte viața între Paris și București, unde este redactor-șef și director al publicației media *LePetitJournal* Bucurest. Este prezent în cele mai importante antologii franceze și în nenumărate reviste internaționale. Este invitat să-și citească poemele pe scenă. Cea mai recentă recunoaștere: Premiul Rimbaud de la Maison de Poésie (2024). A venit la Bârlad în zilele de 15-16 noiembrie, ca formator al tinerilor francofoni înscriși la Concursul de cine-creativitate, organizat de Organizația Internațională a Francofoniei.

GABRIELA ANA BALAN

Colindul fântânii

Au trecut lini
anii în care aplecată deasupra fântânii
credeam că o pot învăța să cânte
dacă îmi dă înapoi versul ca ecou
nu am aruncat niciun bănuț
nu mi-a dat peștișorul de aur
nebuna fântână cânta fals cu vocea mea
ca și când numele meu ar fi cântec
de înghețat apele

Nu vor trece niciodată lini
anii în care aplecată deasupra fântânii
credeam că o pot învăța să râdă
dacă o umplu cu lacrimi de fericire
acum s-a gândit ea fântâna secată
să cânte frumos
să mă țină legată

Alți ani nu mai vin de nicăieri
niciodată
ciutura fântânii s-a ros
luciu apei îmi arată un os
în formă de coasă
nu știu dacă e sub pământ sau dincolo de nori

ce fântână blestemată
scaldă chipul meu de fată frumoasă
numai dalbe flori
se vor scutura

Ne pregătim să oferim bucurii celor dragi

Așezăm crenguțe de brad
pe pereți
urmează o lungă listă de dorințe
restante
și poate nu se vor împlini niciodată

un loc liber pe canapea acolo
de regulă o carte deschisă și o pereche de ochelari
își așteptau cititorul cărunt
în liniștea luminată de o veioză
elegantă - mulțumesc AI pentru adjectiv
voi petrece Crăciunul sperând
că poți fi Moș Crăciun pentru mine
ne bucurăm împreună dar în moduri diferite
eu îți cer cuvinte îmi ceri la schimb cinci stele -

alt scaun gol pe care
mama
depăna ghemul de lână
și tricota un ochi pe față un ochi pe dos
ziua și noaptea împreună

o singură ceașcă de cafea
fără zahăr
fără fursec
televizorul cu sonorul oprit

În timp ce pregătirile de sărbători
se tot amână

poate ai uitat o fereastră
sau o ușă deschisă
pe care ar putea intra cineva
verifici dar din păcate
n-a fost să fie așa

poate va ninge și sania
te va duce departe
în mintea cuiva care chiar se gândește la tine
poate mai vin colindători
sărbători cu bine!

SIMION BOGDĂNESCU

Filomelă de doliu

Cine mănâncă ochișori?
Cine, privighetori?
Cine, colinele?
Cine, sinele?

O picătură îți mai cer,
dispariție,
un bob de secundă
și apoi fă din inima-mi
scundă
surdă privighetoare
de doliu.

Tunisiană magie

Și-acea tunisiană zee,
Regala Salammbô scânteie

Pe zare sabie severă
De la guardia berberă

Respiră curcubeu pe creste
Și dă să fie ce nu este,

Se-nchină unui verb, meree,
Culbec de curcubeu, pe-alee

Și mușcă ploaia, zidul mușcă,
Mă prinde-n inima-i ca-n cușcă

Și îmi dă foc pe zări de gene
Unei magii tunisiene

Cu preotese albe treze
Ca lebede cartagineze,

C-un șarpe sacru mă sugușă
Și ies și intru într-o ușă,

Și ard și murmur și mă frânge
Severa sabie de sânge

Până când văd ieșind pe ape
O lebădă de foc, aproape.

IOANA DOR

Celula memoriei

Usturătoarea celulă a memoriei
cu ciocul de lacom uliu
mă sfășie, și mă sângeră, și mă arde,
pulbere face din idei,
îmi descompune cugetul
celulă cu celulă,
apoi le îngheață pe rând
și zboară pasăre zăludă
să-mi zgârie cu vârful aripii
obrazul stâng,
cicatrici îmi lasă în ventricule,
cioburi face din atrii
și sângeră, și ustură, și arde.

Întoarcerea la Sfinx

Negre păsări
lugubru cântă
din corzile zării vocale.
Sufletul îmi stă cimitir de oracole,
fiecare suspin
e un măr putred
și cade, și mă sfărâmă bucăți.

Cuiburi de pasăre îmi cresc
în loc de oase
și sângele meu
se întoarce la Sfinx.
O altă pasăre albă
desenează pe zare
forma destinului meu.
Îmi cântă
în limba unui ceas
fără timp.
O strig
din zbuciumul unei ploii
care îmi cade invers
din creștet,
din coaste.

Dezleg suferința la șireturi
să umble desculță
cu tălpile goale să simtă
tăișul durerii
și aștept
mereu același cânt,
mereu același strigăt,
mereu aceeași pasăre
ce nu vor mai ajunge,
nu vor mai ajunge,
niciodată, niciodată...

MAGDALENA LAZANU

Zâmbete și lacrimi

Zâmbete și lacrimi
 S-au întâlnit
 Într-o dimineață
 Pe un câmp vast
 În care întunericul se duela cu lumina
 Și ce frumoasă le-a fost întâlnirea!
 Zâmbetele au îmbrățișat lacrimile
 Și lacrimile s-au lăsat cuprinse
 După o lungă despărțire.
 Ce lung a fost drumul până la câmpul regăsirii
 Iar acceptarea păruse un munte prea abrupt
 Dar iată că Zâmbetele au fost alpiniste desăvârșite
 Și au coborât în Valea Jelaniei
 Și au scos din ea Lacrimile
 Și acum... Ce mai rămâne?
 Un câmp curat, senin și umed
 Umed de iubire
 Oh, dulce susur al lacrimii mele vărsate
 în căușul dintre două persoane îmbrățișate
 Dintre două părți din mine
 Reconciliate
 Etern
 Întru sine-mi.

De ar fi și de nu ar fi

De ar fi să îmi mângâi amintirile precum mângâi filele unei cărți
 Oare aș simți același fior de dragoste nebună?
 Oare aș tresări înfiorată de aceeași meschină bucurie?
 Oare m-aș simți același pescăruș cu peștele în cioc pe deasupra mării?
 Sau...
 Sau aș fi... Sau aș deveni...
 Fiorul urii rătăcit printre tresăririle iubirilor din lumea întregă?
 Ori poate aș fi tristețea îmbătrânită în ranchiună
 Sau poate... Un biet corb chior croncănind peste pustiul propriului mormânt
 Admirând o lespede ce stă de veghe
 Garantând tăcerea amintirilor mute
 Reduse la tăcere de un plânset surd?

Și de nu ar fi să fiu niciuna din acestea
 Ce aș putea să fiu la urma urmei?
 Vântul îndrăgostit îmi șoptește că orice, orice aș vrea aș fi
 Dar lespedeza grea de peste ani îmi zice că nu aș fi decât nimic
 Atunci... Cărui jude să mă adresez să mă judece
 Să mă numească
 Și în disperarea mea?
 Strig singurul judecător cu ochi de adâncime și urechi de profunzime
 Pe mine.
 Și-mi răspund.

NINA TOMA

Osânda

În dimineața când m-am depărtat,
 s-au revărsat fântânile din nori,
 dar am pășit, ca de atâtea ori,
 cu sufletul sub talpă sfârâmat.

Numai o clipă s-a ivit scânteia,
 străfulgerând întunecata zare,
 iar lacrimile au săpat adânc
 sub pleoape un ocean de întristare.

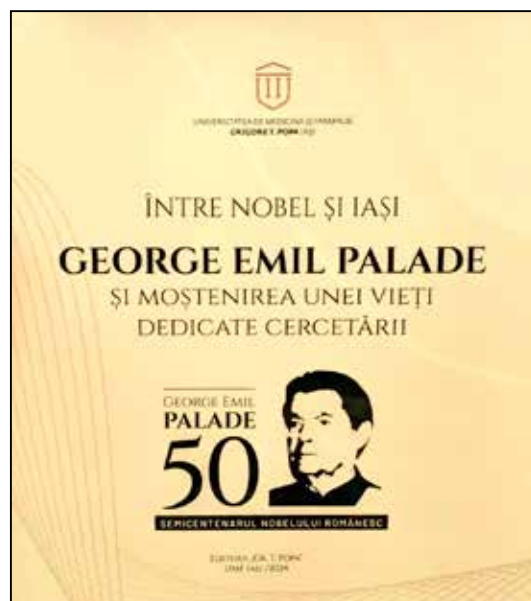
Mi-ai dat zălog al inimii dor greu,
 tumultul să-i alin, din când în când,
 în zile fără soare și nopți lungi,
 să-l strâng la piept, să nu-l auzi gemând.

Dacă va fi să-mi ieși în cale iar,
 voi ține ceru-n palme răsturnat,
 să cadă stelele-n cununi de foc,
 pe sufletul sub talpă sfârâmat.

Bagaj sentimental

Am așezat în poeme
 amintirile cu noi,
 de ieri,
 de azi,
 din totdeauna,
 și le iau cu mine
 într-o lungă călătorie,
 să mă ajute
 să-nțeleg semnele stelelor.

SEMNAL

ADRIAN VOICA

Scrisoare

Doamne, cu-asentimentul tău
Arunc negația în hău
Și o pornesc pe valea cu statui
Ce duce către lumea nimănu.

În drumul meu, ce oameni diferiți
Am întâlnit, de Tine cuceriți
Și de cuvântul Tău înaripat
Cu povestiri și pilde presărat!

Am stat apoi la mese așezat
Cu peștii tăi de taină ospătat
Și am băut din vinul luminos
Ca veșnicia lui Hristos.

N-am înțeles cu mielul cum a fost
Chiar trebuia să moară fără rost?
Călăii pe copii să-i pedepsească
Cu ura nedumnezeiască

Dar și poveștile târzii transmise
De alții, ori rămase-n manuscrise,
Cu Iuda, vânătorul de arginți
Pilat apoi, omul cu mâini cumiți.

Doamne, dacă voi trece pe la poarta Ta,
Fii milostiv și mai trimite-o stea,
Căci steaua veche ieri m-a părăsit
Aflând că multă vreme te-am mințit.

Că m-am crezut stăpân pe ele
Când rătăceam printre ulcele
Redă-mi puterea să privesc din drum
Apusul ce m-așteaptă- acum.

Creație

Însărcinat cu-o nouă poezie
Stau și gândesc cum o să fie

Când primul vers își duce mai departe
Doritul ritm încrezător în moarte
Și viață totodată în adânc
Rămân doar ochii -rime care plâng-
Să urmărească scenele duioase
De nimenea știute ca frumoase.

Când între minte, suflet și zenit
Apare dorul nins de infinit,
Pe-un fir de aur un întreg coboară -
Dar nimenea nu știe de-i comoară.
Citesc și recitesc cu încântare
Un text ce se îndreaptă spre altare
Căci numai bunul Dumnezeu
Mai știe ce-am gândit și ce-am scris eu.

Marti, 19 noiembrie 2024, la Biblioteca Municipală „Mihai Ralea” din Huși, la întâlnirea scriitorilor vasluieni cu reprezentanții Filialei Iași a Uniunii Scriitorilor din România, poeziile Cassian Maria Spiridon (Președinte) și Marius Chelaru (Comitetul de conducere), scriitorului Simion BOGDĂNESCU i s-a acordat Premiul „Cartea Reprezentanței Vaslui» pentru volumul „Viscol de timp vertical».

Este încă o recunoaștere a valorii artistice și a contribuției sale remarcabile la îmbogățirea literaturii române.

S
E
M
N
A
L

ȘTEFAN AMARIȚEI

URMUZ – „PĂLNIA” ENTROPICĂ ABSOLUTĂ (ALGAZY ET GRUMMER)

Povestirea *Algazy et Grummer* a apărut pentru prima dată în revista *Bilete de papagal*, în anul 1928. Urmuz sugerează în această proză că ființa antropică (omul) poate degenera foarte ușor. Degenerarea vine din comportamentul egoist al celor două personaje – un comportament haotic (entropic) determinat de exacerbarea instinctelor primare. De altfel, Algazy înseamnă Cel cu înfățișare de algă, iar Grummer – Cel care horcăie. Cele două personaje se află la limita dintre om și regnul animal. Degenerarea este atât de mare încât în finalul povestirii Algazy și Grummer se devorează unul pe altul până la „ultimul os”. Asta se întâmplă din motive ce țin de orgoliul personal și instinctele lor originare, entropice. Toate acestea au efecte dezastruoase asupra mediului înconjurător (locul unde trăiesc personajele), inclusiv asupra oamenilor din apropiere. Algazy și Grummer se află în faza de maximă degenerare care duce la autodistrugere, la neantizare (ei devin „gunoi”), o descompunere fizică absolută, entropie maximă, ceea ce înseamnă moarte irevocabilă. Resturile celor două personaje se reîntorc acolo de unde au venit: în circuitul firesc, natural al mesocosmosului terestru – parte a macrocosmosului.

În *Algazy et Grummer* – scriere literară suprarrealistă – nivelurile de realitate din lume se schimbă brutal și definitiv. Regulile de manifestare devin altele, uimitoare pentru ființa umană obișnuită cu propria gândire și imaginație, specifică speciei sale. Dar, așa cum am mai spus, exacerbarea orgoliilor și a instinctelor primare conduce ființa antropică la o îndepărtare de însăși rațiunea existenței sale: procesarea informației universale în scopul cunoașterii și creației, adăugăm noi, citând oameni de știință și gânditori contemporani.

Revenind la comportamentul personajelor, putem spune că acestea grăbesc manifestarea (negativă) a entropiei – desigur că în textul pe care-l comentăm este vorba de o entropie prezumtivă, noțiunea fiind necunoscută de autor – printr-o degradare (dezordine) a mesocosmosului apropiat (mediul ambiant), deși ființa antropică (omul) are menirea de a acționa în sens negentropic în lume. Ființa antropică terestră este privită de Urmuz ca un pericol pentru ordinea naturală (nu neapărat în sens ecologic) prin creșterea

dezordinii din jur, pericol ce se răsfrânge (cum reiese și din textul literar) asupra omului însuși. Entropia provocată de ființa antropică poate genera o entropie „locală”, incontrollabilă, ce duce la dispariția omului:

în acest caz, dispariția fizică a celor două personaje, Algazy și Grummer. În povestire, manifestarea entropiei este și de ordin social, nu numai de ordin fizic, fiind legată de comportamentul celor două personaje față de clienți, dar și de comportamentul unuia față de celălalt. Entropia provocată, grăbită, se răsfrânge și asupra lucrurilor (obiectelor) din jur și asupra altor „personaje”, cum ar fi una din soțiile lui Algazy care se transformă în mătură. Suprapunerea (amestecul) nivelurilor de realitate este la Urmuz totală, în sensul că cele două personaje devin lucruri/obiecte. Astfel aflându-se mai aproape de entropia absolută, fatală – dispariția definitivă din „peisaj” a acestora.

Finalul textului literar arată că ființa antropică cu orgoliile și inconștiența sa își grăbește sfârșitul înainte ca entropia (naturală, terestră, în acest caz) să joace rolul pe care-l are în univers. Ființa antropică acționează entropic din motive ce țin de neînțelegerea menirii sale: de „ordonare” a mesocosmosului printr-o gândire și influență negentropică. În povestire, principiul suprem, absolut al universului (divinitatea, pentru creștini) lipsește deoarece personajele dau dovadă de autosuficiență. Ele se întorc mereu spre sine cu o voluptate ce le îndreaptă spre autodistrugere. Scriitorul înțelege că omul trebuie să conștientizeze menirea sa în univers prin îndepărtarea pericolului unui sfârșit prematur, dincolo de elanul vital înscris în structura sa biologică.

În *Algazy et Grummer*, Urmuz surprinde cu un talent remarcabil, într-o formă literară suprarrealistă, gândirea și comportamentul a două personaje umane (ființe antropice) care-și exacerbează instinctele primare, entropice, ceea ce le îndreaptă irevocabil spre o dispariție fizică lamentabilă. Acest text are o semnificație profundă și nu una gratuită, cum apare la prima vedere, insesizabilă la o lectură superficială a unui cititor neavizat.

GHIȚĂ CRISTIAN

OMUL RAȚIONAL ȘI OMUL EMOȚIONAL

Conform studiilor științifice, de biologie umană și filozofie socială, toți copiii se nasc egali, dar diferiți din punct de vedere al capacităților intelectuale, al aptitudinilor și posibilităților de asimilare a cunoștințelor și deprinderilor practice, dar și din punct de vedere al conștiinței de sine. Deveniți oameni ei pot fi idealști, înclinați spre arte, creatori sentimentali sau materialști cu aptitudini științifice, tehnice, de cercetare și inovare în diverse domenii sau negustori.

În evoluția sa de la primitivism la postmodernitate, după cum au stabilit filozofii, omul, posesor al unei capacități intelectuale, gândirea, ca intuiție nemijlocită a sinelui propriu, a vieții individuale, ca trăire personală, și ca expresie a rațiunii, poate fi simțire, emoție și fundament pentru celelalte operații de natură afectivă: bucurie, supărare, frică, furie, uimire, dezgust sau angoasă, creându-se o stare de *plăcere* sau *neplăcere*, așa cum a definit-o Immanuel Kant în *Critica facultății de judecare*.

„Prin cuvântul a gândi înțeleg tot ce se petrece în noi în așa fel încât intuim aceasta nemijlocit prin noi înșine; iată de ce nu numai a înțelege, a vrea, a imagina, ci și a simți este același lucru, aici, cu a gândi.” (René Descartes, *Discurs despre metoda de a conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe*. Editura Academiei Române, București, 1990. p.113).

Omul rațional e

„Cel ce gândește singur și scormone lumina
A dat o viață nouă și-un om de fier, mașina,
Și, în sfârșit, urmașul lui Prometeu, el, omul,
A prins și taina mare, a tainelor, atomul.
El poate omenirea, în câteva secunde,
S-o-ntinerească nouă pe veci, ori s-o scufunde.”
(Tudor Arghezi – *Cel ce gândește singur*)

Ambivalent, omul poate fi rațional, dar și sentimental, cultivând atât rațiunea cât și sentimentul, și aceasta datorită unui efort intelectual și fizic uniform și rectiliniu, de durată și consecvență volitivă. Gândirea modernă a stabilit două linii filozofice: *raționalismul*, ca sursă a cunoașterii umane și *empirismul*, care consideră că experiența senzorială stă la baza cunoașterii și tuturor cunoștințelor iar latura afectivă determină și pe cea cognitivă.

„Omul emoțional” precede, existențial, „Omul rațional” deoarece printr-o trăire nemijlocită, se produc operațiile de natură logică: judecata, raționamentul, argumentația și demonstrația și cele opuse generate de neplăcerea produsă de: urât, dezgust, insatisfacție, și au constituit pentru Kant, motiv de cercetare și aprofundare a acestor concepte specifice ca *filozofie a artei și trăirilor estetice*.

Platon (420-340 î.H.) și discipolul său, Aristotel (384-322 î.H.) considerau că omul e un animal rațional, dar care poate deveni irațional în gândire și în fapte, gândind incorect în relație cu realitatea obiectivă, și cum istoria se repetă, asistăm astăzi la o proliferare a unor evenimente iraționale.

Cogito ergo sum (în latină, *cuget deci exist*), adagiu al lui Descartes, care a demonstrat că, folosind metoda carteziană a îndoielii și a revelației bazate pe regulile matematicii: evidența, analiza, deducția și sinteza, se poate ajunge la cunoaștere.

Cunoașterea, învățarea, educația ne fac raționali. Rațiunea presupune eforturi cognitive, gnoseologice, datorită cărora omenirea a evoluat atât din punct de vedere material cât și spiritual, dar a avut și sincope imprevizibile, când, pierzându-și rațiunea, a produs și produce, dezastre materiale, morale și spirituale afectând întregul ecosistem, uitând că și ea face parte din acesta.

Prin rațiune, gândire, se pot face analize privind cauzele și efectele diferitelor fenomene din natură și societate constatându-se ce e bine și ce e rău și se pot adopta măsuri adecvate eliminându-se cauzele și ameliorându-se efectele.

În postmodernismul actual dominat de politică, se cultivă insistent angoasa, frica, oroarea, prin politici autodestructive cu efecte imprevizibile atât pentru umanitate cât și pentru biocosmosul natural și, astfel, concluzionăm că *politica dăunează grav rațiunii*, („*Somnul rațiunii naște monștri*” – Francisco Goya).

Asistăm, neputincioși, la proliferarea unor ideologii ale extremismului ocult, în opoziție cu *binele, frumosul și adevărul*, percepțe antice cu valoare universală, verificate în timp și ignorate de o contemporaneitate agnostică, individualistă și egoistă, dominată de instincte primare.

O lume ajunsă la un apogeu tehnologic care își caută ieșirea din această capcană în care singură a intrat, și în disperare de cauză, cultivă hedonismul, plăcerile primare, foamea de bani – *auri sacra fames* – și de produse gastronomice, ce creează supraponderabilitate, în contrast cu o majoritate subnutrită și condamnată la sacrificiu uman și afectată de o stare precară de sănătate, în beneficiul industriei farmaceutice, al unei medicini alopatate și nu holistice.

În mitologia românească, bogată în aforisme și proverbe pline de înțelepciune, izvorâtă din experiența de milenii a poporului român, se spune că *cel sătul nu crede celui flămând* iar în calendarele ortodoxe se scria până nu demult: *nici muncă fără pâine, nici pâine fără muncă, sau cine muncește mănâncă, cine nu muncește, nu mănâncă*, adevăruri existențiale, observabile și în regnul animal. Dar cum ierarhia valorilor s-a schimbat în rău, după revenirea la sistemul capitalist, cei ce muncesc nu beneficiază de rezultatul muncii lor, iar cei care nu muncesc au de toate, de unde și butada: *cine-i harnic și muncește, ori e prost, ori nu gândește*, care a înlocuit-o pe cea adevărată: *cine-i harnic și muncește are tot ce-i trebuiește*. Mai rău e faptul că inechitățile s-au generalizat la nivel macro-social, de unde și conflictele a căror cauze au constat în acapararea de resurse, teritorii și forță de muncă ieftină, exploatarea solului și subsolului altora, în beneficiul unei minorități nesătule.

Realitatea imediată induce la pesimism, dar cum anticii prevedeau și pentru optimism o zeitate, numită *Elpis* la greci și *Spes* la romani, o vom adopta și noi, încercând să gândim pozitiv și să sperăm la mai bine. De altfel, și creștinismul a cultivat-o, sub altă formă, speranța în dreptate, pe lumea cealaltă.

Ca valoare supremă în domeniul moral, opus răului, ca valoare negativă, *binele* se identifica în antichitate, cu *frumosul* și cu valori ca: dreptatea, prietenia, curajul, sinceritatea, generozitatea, și reprezintă încă, o valoare etică. Potrivit

filozofului grec, Aristotel, scopul principal al întregii activități a omului, este cultivarea binelui, ca expresie rațională a sufletului, și în concordanță cu moralitatea specific, umană. Idealul clasic de umanitate și integritate morală, caracter nobil, elegantă, rafinement erau denumite prin termenul de *Kalokagathia*, ideal etic de *frumusețe* și *bunătate*, într-un întreg numit, *Kosmos* – o lume de ordine și frumusețe, un dat imuabil.

Frumosul este considerat *categorie fundamentală a esteticii prin care se reflectă însușirea omului de a simți emoția în fața operelor de artă, a fenomenelor și obiectelor naturii etc, și care are ca izvor obiectiv dispoziția simetrică a părților obiectelor, îmbinarea specifică a culorilor, armonia sunetelor etc.* Grecii foloseau pentru frumos, termenul *Kalon*, iar românii *Pulchrum*, termen care s-a păstrat până în Renaștere când s-a creat *Bellum*, de unde și l-au însușit italienii și spaniolii sub forma *Bello*, francezii *beau*, englezii *beautiful*, rușii *krasivâi*, germanii *schön*.

Din acestea s-au creat substantive și adjective: *frumusețe* și *frumos*. Substantivele desemnează atât frumusețea unui obiect cât și trăsătura abstractă a frumosului. Grecii foloseau termenul în sens amplu cuprinzând: locurile frumoase, formele, culorile, sunetele, gândurile și moravurile, chiar caracterele și legile. Filozofii clasici considerau ca frumos

autentic pe cel spiritual, al caracterului și cugetărilor.

În creștinism, s-a cultivat și se cultivă *filocalia* – iubirea de frumos, de frumusețe și *agape*, iubirea aproapelui, a rudelor, prietenilor, a empatiei pentru cei aflați în suferință, ca o caracteristică a umanității.

Omul, în afară de preocupările de ordin material, existențial, poate configura și un alt sens existenței sale prin *trăire estetică*, prin *artă*, care îi creează satisfacții de natură subiectivă, ca o necesitate afectivă a spiritului.

„Oamenii se socotesc raționali. Însă pe nedrept, căci nu sunt raționali. Unii au învățat cuvintele și cărțile vechilor înțelepți. Dar **raționali sunt numai aceia care au sufletul rațional, care pot să deosebească ce este binele și ce este răul, se feresc de cele rele și vătămătoare sufletului și toată grija o au spre cele bune și folositoare sufletului; iar acestea le săvârșesc cu multă mulțumire către Dumnezeu. Numai aceștia trebuie să se numească oameni raționali**”. (Sfântul Antonie cel Mare –251-356, *Filocalia*, vol. I, Editura Institutul de Arte Grafice „Dacia traiană”, Sibiu, 1947, p. 3).

Întrucât speranța moare ultima, încercăm să ne adaptăm la condițiile pe care singuri ni le creăm, trăind, în același moment, trecutul, prezentul și viitorul indefinit, atât ca oameni raționali cât și emoționali.

FRAGMENTE DE ARHIVĂ LUCIAN VASILIU

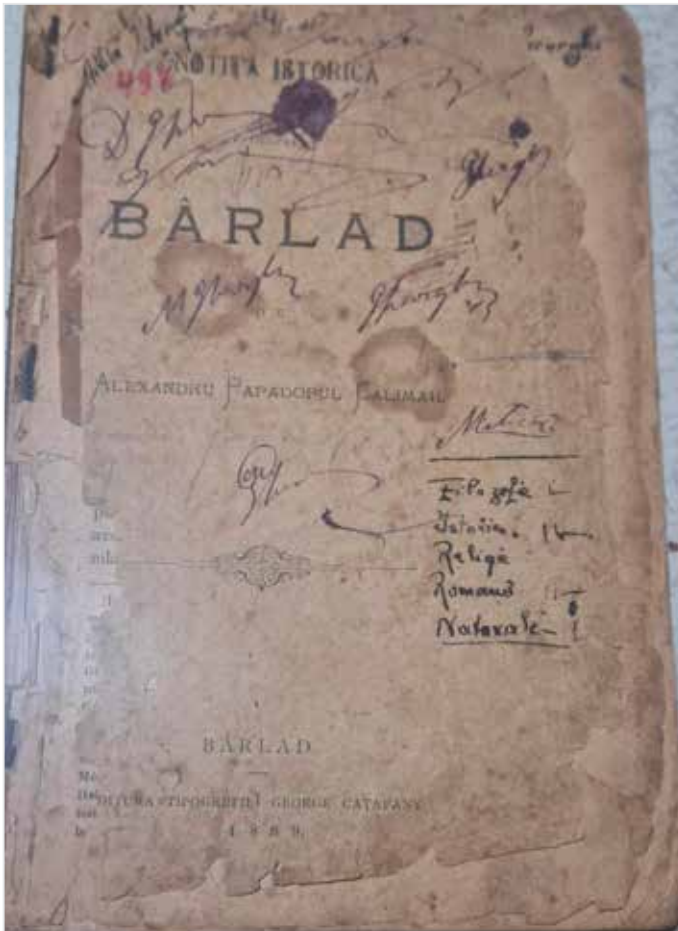
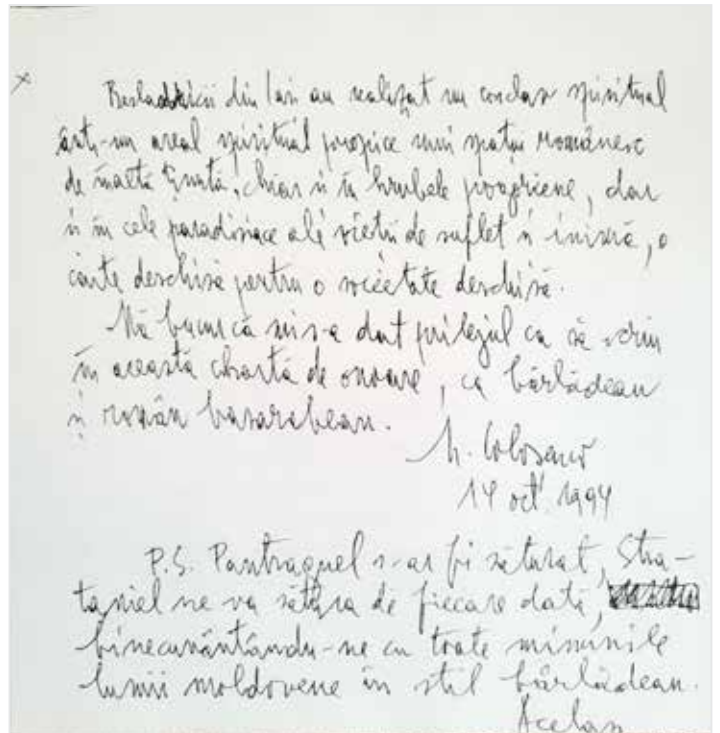

Foto copertă trimisă de bărlădeanul Valeriu Mihai. Ediție rară, din anul în care a murit Eminescu!

O pagină regăsită în CARTEA DE ÎNNOPTARE a Muzeului Literaturii Române Iași - CASA POGOR.

Autorul acestor pagini de jurnal, trecut prematur la cele veșnice, a fost căpitan pe navă de croazieră. Mama sa, profesor Victoria Rudi, ne-a încredințat aceste „amintiri rămase în tăcerea timpului.” Și a împlinit ultima dorință a fiului aflat pe patul de suferință, aceea de a ajuta „alte suflete aflate în nevoi.” Așa s-a născut Așezământul social „Căpitan Rudi Pavel Florentin”, ridicat pe strada Vasile Conta, nr. 8 din Bârlad...

PAVEL FLORENTIN RUDI

MOVILENII BÂRLADULUI – CASA BUNICILOR, LEAGĂNUL COPILĂRIEI MELE

Asta este dragostea nemărginită pe care a sădit-o Creatorul între bunici și nepoți!

Depart, în nopțile petrecute pe întinsele ape ale globului, mă întorc mereu cu gândul acasă, ... acasă la bunicii mei, acolo unde ei mă așteptau mereu cu brațele deschise și cu vorbe calde.

Casa bunicilor este casa celor mai frumoase povești pe care le-am trăit alături de ei, decorul vacanțelor mele de vară, colțul de rai al copilăriei mele, un tărâm vrăjit; se află în micul sat Movileni, la 14 kilometri Vest de Bârlad, pe Colinele Tutovei, peste Dealul Seaca.

Aici îmi găsesc tot universul meu, cu prispa casei unde am învățat să fac primii pași, mai întâi de-a bușilea, apoi copăcel, unde îmi înșiruiam bărcuțele confecționate din hârtie ca pe o magistrală albastră, prispa pe care, măricel fiind, în nopțile de vară călduroase, dormeam cu bunelu în cerdacul casei, pe o saltea umplută cu fân uscat.

După ani, mare fiind și departe de locurile copilăriei, îmi hrănesc sufletul cu toate câte am trăit în frumoasa și primitoarea casă a bunicilor: vara, cu florile din grădiniță, primăvara, cu mulțimea de culori adunate în pomii din livadă, toamna, cu strugurii plini de boboșe în care sunt adunate toate razele soarelui, iarna, cu ulițele întroienite, acoperite de plapuma albă și moale a zăpezii, cu pârâul Hreasca, care trece chiar pe lângă casa bunicilor, înghețat, care era patinoarul nostru.

Închid ochii și văd bucătăria bunicilor, destul de mică, dar mi se părea imensă de Crăciun, cu focul duduind în sobă, iar pe plită tot felul de oale și ceaoane de tuci, în care forfoteau mâncăruri din care ieșeau arome de-ți lăsa gura apă. Mă văd cum mă învățeam pe lângă sobă și așteptam cu nerăbdare să fie gata bunătățile pregătite de bunica - mămăica Adela, cum îmi spuneam noi, nepoții, eu și vărul Gelu. Bunelu Gheorghe Hanganu a fost unul dintre gospodarii de frunte ai comunității Movileni, născut în 1912, pe care îmi plăcea să-l ascult la nesfârșit povestind despre prizonierat, despre venirea comuniștilor, când a fost nevoit să părăsească satul, casa și să plece împreună cu familia la Hunedoara, unde s-a angajat la Combinatul Siderurgic ca să-și poată întreține cele trei fiice - mama, cu cele două surori, Virginia și Anica. Gândea el că, învățând carte, copiii lui vor avea un trai mai bun, o viață mai ușoară.

„După ce m-am însurat, mi-am făcut casă și alte acareturi în curte - grajd pentru animale, coșeri pentru porumb, bucătărie de vară și chiar un iaz pe un izvor din fundul grădinii, pe care mai târziu l-am populat cu pește. De la tatăl meu, Ion Hanganu, care avea căruță cu cai, șaretă - el fusese vechil la boierul din sat - am primit un cal, mi-am făcut căruță, am primit și câteva oi pe care le-am înmulțit, ajungând să fac o stână de câteva zeci

de capete.

Pe vremea foametei, în 1946, făceam cărașie la Podul Turcului, unde era mare târg și chiar am ajuns în Oltenia cu căruța plină cu covoare, pânză țesută, sumani, levicere, pe care oamenii din sat le duceau în schimbul produselor agricole, care acolo se făcuseră din belșug” (spunea bunelu).

Copil fiind, am deschis ochii rugăciunii în casa bunicilor, în fața icoanelor așezate pe pereții de la răsărit și încadrate de prosoape din pânză cusute cu motive naționale. Când preotul venea de sărbători, bunica mă scula de dimineată devreme, mă îmbrăca frumos, apoi făcea ordine prin casă, iar bunelu îl întâmpina la poartă - era un moment plin de emoție venirea preotului.

Duminica, îmi plăcea nespuse de mult să mă scol de dimineată, să-mi spăl fața, așa cum mă învăța bunica, să merg la biserică, să ascult cântecele din strană, acolo unde cânta și bunelu, el fiind cristian. Trăiesc și acum momentele emoționante din biserică și știu că bunicii noștri ne-au creat rai chiar și în sărăcie, ne-au învățat să trăim aproape de Dumnezeu.

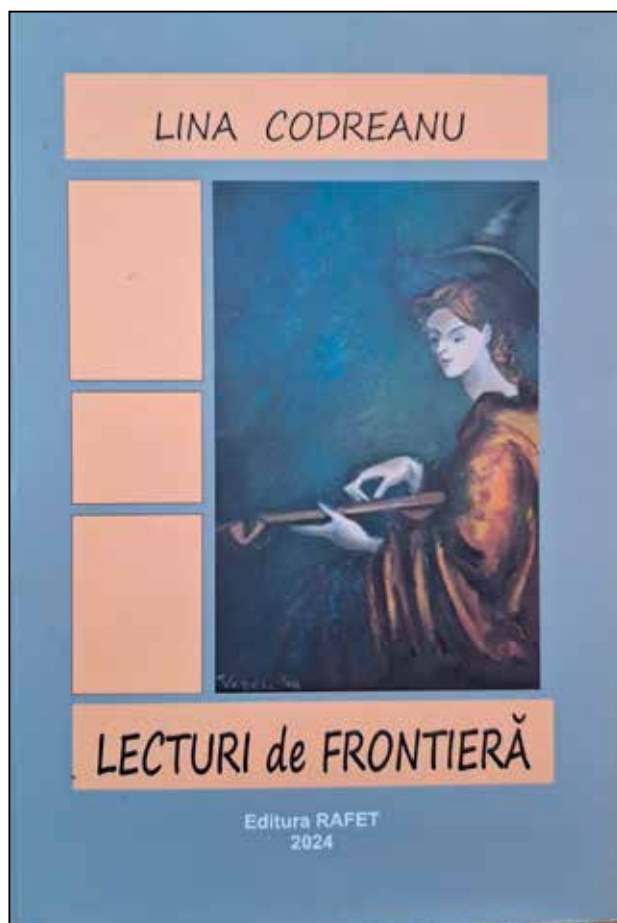
Anii au trecut, era în 1994. Întors din voiaj, am purces către Movileni. Toamna îmbrăcuse livada, zăvoiul din deal de casa bunicilor; sălciile și toată vegetația de pe valea pârâului Hreasca, în straie noi, precum un pictor care-și scutură pensula plină de vopsea, în galben, arămiu, maroniu, roșcat și, pe ici-colo, verde. Un tablou fermecător, care-ți stârnea și nostalgie. În livada cu nuci, meri, peri, caiși, pruni, pe o băncuță mâncată de ploii și de vreme, îl găsesc pe bunelu stând cu mâinile împreunate ca pentru rugăciune. Lângă el, un paner din nuiele, aproape plin cu prune pentru magiun. Văzându-mă, încep să-i curgă lacrimile pe obrajii brăzdați de timp și proaspăt rași, cu briciul pe care-l păstra cu grijă învelit într-o bucată de piele fină. M-a îmbrățișat prelung spunându-mi că atunci când voi considera că am nevoie, mă va ajuta. Numai că asta nu s-a întâmplat... În vara anului 1995, după o operație nereușită, făcută în spitalul din Bârlad, a făcut complicații și în mai puțin de o lună și-a dat duhul. Am suferit mult și pentru faptul că nu l-am putut însoți pe ultimul drum – eram îmbarcat pe nava comercială „Voroneț”, dar știu că Dumnezeu a creat un rai pentru sufletul lui bun.

Am rămas atunci lângă el, am tot povestit, timp în care soarele se deplasa de la Răsărit către Apus fără să observăm cât de repede s-a scurs timpul împreună, și mi-am zis: așa trec anotimpurile, anii, se duc oamenii dragi, ... adevărate motoare ale timpului.

Bunicii sunt persoanele la care e suficient să te gândești că sunt acolo, că te așteaptă oricând, ca viața să-ți fie mai frumoasă!

SEMNAL

IOANA DOR

POEME DIN ARCUL CURCUBEULUI

Prozator, eseist, aforist, Simion Bogdănescu revine mereu la dragostea dintâi, poezia. Scriitor consacrat, cu o amprentă stilistică unică în spațiul literar românesc de astăzi, este un mare iubitor al condeiului și un uluitor creator de cuvinte.

Titlul, *Singurul curcubeu din Tunisia*, cu o accentuată notă de mister, o formulare ce mai mult ascunde, cu trimitere la motivul curcubeului care revine obsesiv, ca un laitmotiv, în carte, este preluat chiar din poezia de început: „Mânzocul acela/ de muzică,/ mânzocul/ de poezie,/ cu ce curcubeu/ căpăstru/ să-l strunesc,/ să-mi sară/ din inimă/ pe-un deșert/ de hârtie? (Cu ce curcubeu?) sau în alt poem, *Pleavă mioapă*: „Ceea ce nu se vede,/ nu se vede, și gata!/ Se gătuie ca ochiul de ștreang/ și ca, imperial, CURCUBEUL,/ valsând și pulsând/ pendulând ori viforând/ pleavă mioapă, uriașă a galaxiilor”.

În Grecia antică, curcubeul evoca un simbol al lui Iris, zeița vindecării și aducătoarea de vești muritorilor într-un veșmânt multicolor. Pentru romanii din antichitate, constituia o cale folosită de Mercur, mesagerul zeilor, iar în cultura creștină și cea ebraică, curcubeul reprezenta un simbol al pactului lui Dumnezeu cu oamenii, după potopul căruia îi supraviețuiseră Noe și ai lui.

Titlul sugerează o unicitate sublimă, inefabilă, o frumusețe intangibilă, cu multiple semnificații de Eros idealizat. Autorul invită cititorul într-o călătorie poetică prin peisaje onirice și imagini cu proiecții în suprarealitate, unde amintirile și dorințele se contopesc într-un mozaic de stări contradictorii. Fiecare poem devine o fereastră sensibilă spre un univers ambiguu al dorului nesfârșit, când iubirea se află mereu pe marginea imposibilului, o reflexie a unei inimi rătăcite între realitate și iluzie.

Poetul trăiește în sfera existențială printr-o diversitate de stări lirice. Paginile cărții respiră o poezie plină de semnificații și de simboluri, alcătuind nota lirică originală a tuturor scrierilor sale: „Încremenește atâta ecou,/ încât toate urechile/ de pe Pământ/ fac vederea la cub/ și devin surde la infinit.” (*Moarte cu patru ochi*).

Recurge, în mod constant, și la trimiterele de ordin literar, la istoria și literatura universală. De pildă, *Salammbô*, romanul lui Gustave Flaubert, carte despre vechea Cartagina: „Cum îmi suferă mâinile/ pe jarul curbat al iluziei/ Tunisia dă cu tunul/ în ultima mea iubire trădată,/ un suflu trecut încet prin urechi/ Hamilcar, Hannibal,/ Salammbô, Hasdrubal/ nu se mai pot înarma/ se roagă la Arcul/ imens de pe cer/ să-mi trimită săgeata/ de cuarț vioriu pulverizat/ pe toată Tunisia.” (*Pulverizare*).

Poezia erotică a lui Simion Bogdănescu are o trăire intensă, cu o turnură agonică, o paloare unde emoția își pierde contururile pentru a sugera solitudinea și depărtarea

de senzorial. Sentimentul erotic se coagulează în mijlocul trăirilor metafizice, urmând liniile dorinței nostalgice și ale halucinantei depărtări, ale nedeterminării și ale neîmplinirii. Poemele, în mare parte, transcriu tragic răzvrătirea împotriva propriei condiții: „Într-un timp/ se făcuse răcoare/ prin carcera de întuneric/ a nopții/ și prin foșnetul/ grațiilor de iarbă/ am auzit:/ sss! Sunt Salammbô,/ sunt greieră!/ Albă greieră,/ maronie greieră/ je t'aime... sst!” (*Vorba tăcerii/Ssst*).

Fondului imagistic al autorului i se adaugă reprezentarea poetului anahoret, retras din lumea pe care o contemplă cu ochi distant atunci când este captiv în emoția lirică.

Frenezia perceptivă a acestei abundențe imagistice este în stare să cuprindă multe și diverse înțelesuri cu tentă metafizică.

Se observă, cu ușurință, uluitoarea forță de sugestie, provocându-l pe cititor să deslușească singur reprezentări enigmatice cu funcționalitate estetică.

Autorul crede cu tărie în singurătatea necesară trudei scriitoricești și se exprimă cu precădere prin imaginarul său liric. Clausturat în propria făptură, dar și în propria operă, creatorul deține misterele artei poetice adevărate, este stăpânul

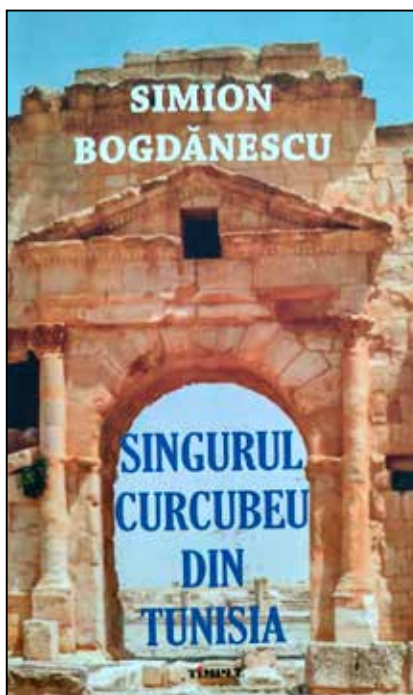
profunzimilor sufletești.

Simion Bogdănescu inventează și reinventează cuvântul în deplinătatea intențiilor sale artistice, universul liricii sale, un labirint pentru cititori, și produce o senzație acută de necuprins, unde înțelesul nu poate fi decelat cu ușurință.

În structura lirică, autorul construiește un univers fascinant, în care neîmplinirea în iubire, ca firul Ariadnei, traversează un labirint de imagini suprealiste, o succesiune de curgătoare peisaje onirice. Cititorul, purtat într-o căutare perpetuă, cu senzuri ce se retrag mereu din calea înțelegerii directe, se situează într-un partener al creației ca atare.

Curcubeul se metamorfozează în simbolul unei iluzii de neatins, o iubire ideală și totodată o himeră, în timp ce Tunisia rămâne spațiul unei aventuri interioare, o lume exotice și stranie. Poetul cultivă ambiguitatea, nu face altceva decât să adâncească misterul și să îndemne cititorul posibil să se piardă în frumusețea acestui labirint emoțional.

Această carte nu se lasă descifrată ușor, e o lectură pentru cei care își doresc o experiență poetică viscerală, captivantă, în care fiecare interpretare deschide uși către alte interpretări. *Singurul curcubeu din Tunisia*, prin esența enigmatică și seducătoare, creează o idealizare a iubirii efemere, o frumusețe din miezul unei aspirații imposibile și ne lasă prinși într-o taină, ca și cum am mai avea ceva de descoperit dincolo de ultimul poem.

RADU IORGULESCU

VÂNĂTOARE ÎN OGLINDĂ

Volum de debut al primelor cuvinte prinse pe insectarul poetic în forma unui vers alb și liber, foarte puțin criptic și foarte mult creator de imagine și de poveste.

Esență introspectivă pe care autoarea, după ce o sintetizează în titlu, face tot posibilul să ajungă la noi nealterată nici măcar de propriile păreri despre un lucru sau altul, căci prima grijă a poetei Emma Popa este să își definească, prin intermediul unor poezii, conceptele filozofico-psihologico-literare cu care va opera (aici, în sensul strict, respectiv de disecție, de autopsie a iubirii), personalizând și deciptând hermeneutica propriei opere.

După ce cuvintele sunt bine cumpănite și puse la locurile lor, se deapănă încet povestea. Cartea poate fi citită, ca orice volum de versuri, în orice ordine, poate fi începută de la mijloc, să spunem. Totuși, acest volum are și proprietăți de proză, respectiv, cartea pare să se dăruiească optim dacă este citită exact așa cum este scrisă, în ordinea firească a trăirilor și simțirilor, din care face mici instantanee, într-un crescendo ce ne conduce până la poezia „Prima ninsoare”, unde se trag concluziile iubirii între zurgălăi și tăcere cu rimă și ritm, clar și limpede. Poeziile „Despărțire” sau „Disperare” transmit, inclusiv din punct de vedere structural, despărțirea și disperarea. Cuvintele nu se mai pot conecta diafan, ci ne parvin zgribulite și însingurate.

În structura volumului există poezii-definiție, poezii-revelație, poezii de dor, poezii concluzive, nimic nu rămâne adânc ascuns cunoașterii sau sensibilității noastre, totul este redat cu știință, cu capacitate de sinteză și cu grație.

Un volum de debut foarte reușit, ce mă face să aștept cu nerăbdare ca doamna Poetă, Emma Popa, să ne invite la lectura celui de-al doilea volum.

DORINA STOICA

GABRIELA ANA BALAN – O NOUĂ CARTE, ÎNCĂ UN PAS SPRE CONSACRARE

După exact zece ani de la prima sa lansare de carte, poeta Gabriela Ana Balan, delicată, surprinzătoare, consecventă, carismatică, sigură pe harul său, vine în fața noastră, a creatorilor și iubitorilor de literatură, cu o nouă carte de poezie, cu un titlu ce atrage și îndeamnă la lectură: „Poeta evadează din muzeu”, Editura „Neuma”, Cluj-Napoca, 2024, editor Andreea Hedeș.

Citim această scurtă postfață semnată de Horia Gârbea, cunoscutul poet, prozator, președinte al Filialei București a Uniunii Scriitorilor din România:

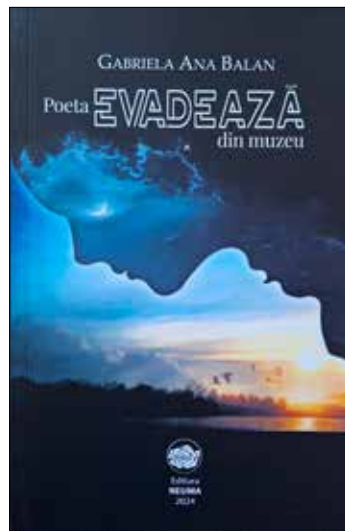
Gabriela Ana Balan este printre poetele care și-au cucerit treptat, cu tenacitate, un loc distinct în peisajul liric actual. Energică și combativă în teritoriul vieții cotidiene, ea transferă doar parțial aceste calități în aria lirismului, păstrând, așa cum se cuvine unui creator, un dubiu fertil. Poezia ei își caută mai ales originalitatea, neasemănarea, mizând pe inventivitatea specială pe care și-o pune neconștient în valoare.

Gabriela Ana Balan scrie pentru noi, cititorii, dar și pentru ea, așa cum declară solemn în deschiderea cărții, într-un fel de

„motivație” intitulată „Declarație de conformitate”: *scriu de bună voie și ne/silit/ă de vremuri/ scriu și pentru mine/să pot împărți în univers porumbeilor/bucata de pâine/din vers/(p. 5)*

Poezia Anei Balan abordează subtil probleme esențiale ale creatorului de literatură ce viețuiește cotidian, dar simte și vede lucrurile în alt fel, exprimându-le în limbaj poetic, pe alocuri ermetic, dificil de înțeles la o primă lectură. Sensurile textelor nu sunt mereu la îndemâna unui cititor ce apreciază doar ceea ce înțelege la prima vedere.

Unele poeme sunt confesive și abordează teme precum condiția creatorului într-o lume globalizată, aflată în continuă și rapidă transformare, o lume ce merge într-o direcție imprevizibilă, periculoasă; altele oglindesc lupta pentru recunoaștere și consacrare, dar nu explicit, ci subtil și foarte discret. Poezia autoarei este o permanentă căutare de răspunsuri la întrebări cruciale ale vieții. Raportarea la divinitate, surprinzătoare (din punctul meu de vedere), este afectiv-familiară, în niciun caz smerită ori adoratoare. Poeta nu-l așează pe Dumnezeu undeva deasupra ei, nu-l consideră generator

al întâmplărilor vieții sale ori sursa inspirației, ci un firesc al universului cotidian, un fel de *casnic*, perfect integrat și util în viața de zi cu zi: *...m-am întâlnit lângă nori desenați pe asfalt/ l-am întrebat cât mai am de trăit mi-a zâmbit iertător/ m-a lăsat să cutreier lumea așa cu straietele lui („M-am costumat în Dumnezeu”).*

De fapt, Gabriela Ana Balan se inspiră din viața cotidiană, alegând fapte banale, le trece prin filtrul propriei gândiri poetice, iar rezultatul este o reușită, emoționează cititorul dotat cu capacitatea de a sesiza biografismul tainic al acestei autoare conștiente de propria valoare. Citind poemele din noua carte, unele foarte scurte în prima parte, compuse în stil minimalist, modern, ni se deschide discret o ușă prin care putem arunca o privire asupra intimității trăirilor sale, atât cât e necesar ca, după lectură, să rămânem conectați la texte și cu dorința de a reveni asupra lor spre a le pătrunde sensurile ce scapă la prima lectură. Aceasta este poezia Gabrielei Ana Balan, o poezie ce a atras atenția criticii literare de specialitate, astfel încât, în ultimii doi ani, cărțile autoarei au avut parte de comentarii scrise de critici recunoscuți precum: Alexandru Cistelean, Teodor Cicu, Ana Dobre, Dumitru Chioaru, Horia Gârbea, Silviu Guga și alții.

Poezii semnate de Gabriela Ana Balan au fost publicate în reviste de primă importanță culturală precum, *România Literară*, *Viața Românească*, *Convorbiri Literare*, *Euphorion*, *Neuma* și multe altele, tipărite sau on-line, din țară și din diasporă.

Fără a încerca să dea răspuns la marile provocări ale umanității ce ne afectează confortul vieții cotidiene, poeta nu poate fi indiferentă la social și politic, dar crede că problemele globale și marile războaie sunt o consecință a luptelor personale pe care le ducem cu noi, între noi, pe care nu le putem gestiona, iar acestea produc dezordine la nivel global:

fug de războiul care nu e al meu am de dus/ o groază de lupte cu mine/ nu știu cu care să încep.” („Dezordine mondială”)

Despre societatea bazată pe consumism este vorba în prozopoemul în stil optzecist, sarcastic, autoironic intitulat, „Potop de oameni”, la fel ca în „Bătrâna mea adolescență”. Sunt poeme ce mi-au amintit de Qpoem-ul anilor 2016, unde și eu mi-am schimbat stilul de scris, cucerită de poezia optzeciștilor cu care am cochetat cu succes în acea perioadă și unde poemele Gabrielei și ale mele erau pe primele locuri la concursurile lunare, într-o comunitate virtuală bogată în nume importante din literatura contemporană, unii direct implicați, alții incognito citind, selectând și evaluând creații și creatori.

Citez integral prozopoemul amintit: *La fiecare raion umpli coșul zădărniceii crutoane salsa jambon kiltox/ super glue domestos mozzarella/ fineti kinder surprise anșoa/ făină proteică vegană mango/ parcă urmează să te imbarci/ pe arca lui Noe navighezi prin mulțimea/ mai înfometată și însetată decât tine/ te întorci cu disperare să nu ratezi oferta mama la cină/ și tot nu e destul cauți un umăr, un braț/ mâini artificiale/ orice ar fi potrivit să te țină pe brațe/ în întunericul camerei/ când stai întins pe canapea/ în fața ecranului și ronțai pufuleți/ cu diverse arome după cât de dulce sau sărată ți-a fost această zi măreată/ când o voce de sus ți-a strigat în mall/ „stimate client se deschide cerul numărul doi pentru dumneavoastră” mama plânge de emoție ei nu i-a spus nimeni atât de frumos...”*

Sau: „colivia a rămas deschisă ca o carte/ cuvintele mele păsări ciugulesc firimituri/din moarte”. („Prima poezie”)

Gabriela Ana Balan are un stil inconfundabil și a parcurs drumul spectaculos pentru afirmare reușind să atragă cititori și un loc distinct, onorant, în peisajul liric bărlădean, dar și național.

Scriitorul și profesorul universitar băcăuan Ioan Dănilă, inițiator, promotor entuziast și coordonator, ne trimite acest Anunț-Program al **Proiectului cultural-educational „De la Casa Vasile Alecsandri, la Casa Zeletinilor”**, realizat sub egida Universității „Vasile Alecsandri”, a Uniunii Scriitorilor filiala Bacău, a Societății Cultural-Științifice „Vasile Alecsandri” Bacău, în asociere cu Consiliul Județean Bacău. Prezent, pe 21 octombrie 2024, la Bârlad, în ziua lansării cărții lui C.D. Zeletin, prof. Ioan Dănilă, prieten și colaborator al lui C.D. Zeletin și al Academiei Bârlădene, s-a întreținut cu doamna Gabriela Sfințeanu Dimoftache, a realizat un interviu cu distinsa invitată, precum și cu vice-președinta Academiei Bârlădene, în pregătirea manifestării de la Bacău de joi, 12 decembrie 2024, etapă importantă în realizarea proiectului pe care l-a dorit atât de mult Domnul Zeletin. Au semnat Memoriul pentru salvarea Casei Zeletinilor din satul Burdusaci numeroși locuitori din Răchitoasa.

Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău
Facultatea de Litere
Uniunea Scriitorilor din România
Filiala Bacău
Societatea Cultural-Științifică „Vasile Alecsandri” Bacău
Uniunea Ziaristilor Profesioniști din România
Filiala „Marius Mircu” Bacău

„Habitat, publicistică, poezie”

PARTEA I

Distribuirea Proiectului cultural-educational
„De la Casa Alecsandri, la Casa Zeletinilor”
(Bacău, Răchitoasa, județul Bacău - oct-dec, 2024),
realizat în asociere cu Consiliul Județean Bacău

(Prezentări de carte și de bunuri culturale achiziționate prin Proiect:
semnarea Memoriului pentru salvarea
Casei Zeletinilor din satul Burdusaci, comuna Răchitoasa)
Participă cadre didactice din comuna Răchitoasa

PARTEA AII-A

„Ateneu” – 60
„1964-2024 – șase decenii de serie nouă a Revistei”
(exponate realizate de Biblioteca Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău)

Lansare de carte

„Rupeți de dat pe buze”, de Marieta Rădoi (debut în revista „Ateneu”, 1981)
(Bacău, Editura Egal, 2024)
Prefață: Sever Avram
Prezintă:
Dumitru Brănzaru, Cornel Simion Galben, Ioan Dănilă
Monocore muzicale:
Anastasia Văcaru (violă)
Andreas Rădoi-Mihăiță (orgă)

Joi, 12 decembrie 2024, ora 15,
sala de lectură a Bibliotecii Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău, str. Spiru Haret, nr. 8

SIMION BOGDĂNESCU

SIMPLITATEA SCRIERII EMOTIEI PSIHOLOGICE ȘI A EMOTIEI ESTETICE

De-a lungul anilor, am constatat, pentru conștiința mea, un sincer și fără cruțare adevăr: e greu, dacă nu imposibil, să mai scrii ceva despre o carte de poeme prefațată ori postfațată de scriitorul Valeriu Stancu. Nu-mi provoacă o severă inhibiție, dar, cu talentul și prin cultura sa, reușește să atingă toate caracteristicile importante ale operei poetice pe care o recenzează cu pană măiastră luată din aripa unui ibis magic și fermecător. Totuși, îmi iau inima în palmă și încerc să scriu cu vârful ei câteva observații despre al cincilea volum de versuri trimis în lumină cu titlul „Icoană de nenuntire”, toamna aceasta, de Nina Toma la *Cronedit*, după anterioarele: „Vara celor cinci sânziene”, „Ecou de suflet pe cruce”, „Străfulgerare de clipe fugare; timp câștigat”, „Liniștea lumii rezemată de cer.” Nu înainte, însă, de a-mi reaminti ce simplu am învățat eu în clasele primare că „O gândire spusă sau scrisă se numește... propoziție.” Ce splendidă polisigmă (aliteratie a consoanei S)! De aici încolo începe noianul rostirii și al scrierii infinite, în care toți încercăm să ne exprimăm emoția psihologică și să o sublimăm, să o decantăm în emoție estetică. Și aici intervine greul cel mai greu!

Cartea de față ni se prezintă într-o grafică simbolică semnată de valorosul pictor, Sebastian Pascu, cel ce a intuit și decodat metafora titlului, „Icoană de nenuntire” într-o viziune mireană mai mult decât pur divină, religioasă. Este o viziune poetică – o emblemă în Regimul Diurn și în Regimul Nocturn al Imaginarului (ca să ne apropiem de Gilbert Durand – „Structurile antropologice ale Imaginarului”). Ca în poemul succint, „Gând”: „oare când frunzele se desprind de pe ram,/ mai au timp de-o rugă,/ori se închid în tăcere și mor?/Se mai întrebă, oare,/de ce soarta e crudă,/ de ce timpul gonește neiertător?”

Prin faptul, de o simplitate descurajantă, de a spune/scrie o poveste de dragoste trăită, probabil, în ascuns, cu un bărbat/amant, prin ipostazele eului macerat de timp (clipă!), prin cultivarea insistentă, până la atingerea unui ton monocord (cum sublinia și poetul Valeriu Stancu), a unor motive lirice specifice poeziei sentimentului: suflet, clipă, stea, umbră vis – viața ca vis – *la vida es sueño* – pus în circulație de Calderon de la Barca și ilustrat, admirabil, de Eminescu („Sărmanul Dionis”) – „Ca-ntr-un vis/fulgi scânteioși/aprind cerul/din inima mea” („Focul iubirii”), lună, noapte, arborele sacru al iubirii eminesciene *teiu* și așa mai departe, poeta Nina Toma se înscrie în curentul literar al romantismului clar și netăgăduit. Se pare că ne întoarcem la romantism? Viziunea

erotică pornește de la emoționantul poem „Prima poezie”, pe care, uneori, într-o personală tresărire, începem să-l îngânăm din senin: „Că nu e om să nu fi scris o poezie/Măcar o dată, doar o dată-n viața lui./Când a iubit, a luat un petic de hârtie/Și-a așternut pe el tot focul dorului.”

Însă, așa cum am afirmat-o și la prezentarea volumului „Străfulgerare de clipe fugare; timp câștigat”, simțământul erotic arde în poeme și-n sufletul și inima poetei Nina Toma ca la vârsta tinereții dintâi. Iată poezia „Tăcerile tale”, unde ajunge până la pierderea identității eului: „Tăcerile tale/se izbesc de pieptul meu,/într-un ecou necruțător/ce-mi sfâșie inima./Cad împrăștiată/în mii de bucăți,/așteptând un cuvânt./Tăcerile dor,/mă dor,/așa de tare, încât/nu mai știu/cine sunt.” E aici, să recunoaștem, o trăire intensă, adolescentină, ce-mi amintește de sonetele poetei Louise Labé: „Sărută-mă o dată și-nc-o dată,/ Vreau un sărut să-l gust nestăpânit,/Vreau încă un sărut de-ndrăgostit/Și patru-ți dau în schimb înfierbîntată!”

Dacă unele versuri, apelând la tehnica palimpsestului, amintesc vădit de muzica lejeră („lumină de argint, sclipire de stea,/Îngerul meu, mai rămâi, nu pleca!”), altele, precum în poezia „Osânda”, capătă gravitate,

profunzime, trezind suflul enigmatic al vibrării autentice: „În dimineața când m-am depărtat,/ s-au revărsat fântânile din noi,/dar am pășit ca de atâtea ori,/cu sufletul sub talpă sfârâmat.” Semn că autoarea se impune să se orienteze cu hotărâre către astfel de proiecții lirice!

Există în cuprinsul cărții și frânturi de poezii, hai-ku-uri – în *spirit de hai-ku* – le spunea Nichita Stănescu, unele chiar reușite, cu aspect de cugetări: „Nimic/nu e imposibil/totul/e doar,/la un gând distanță.”

Ultimul poem al volumului m-a pus pe gânduri. Intitulat, ironic sau autoironic, „Bagaj sentimental”, schițează ușor un semn mioritic al intrării în circuitul cosmic definitiv. În acest mod, icoana de *nenuntire* devine nunta cosmică din „Miorița” („...că la nunta mea/a căzut o stea.”). Îl citez tot, că-i scurt: „Am așezat în poeme/amintirile cu noi,/de ieri,/de azi,/din totdeauna,/și le iau cu mine/într-o lungă călătorie,/să mă ajute/să-nțeleg semnele stelelor.”

Trecând peste unele curioase imperfecțiuni, peste unele influențe, probabil produse ale memoriei involuntare, „Icoană de nenuntire” reprezintă încă o *realizare lirică autentică*, a cărei trăsătură de bază este simplitatea scrierii emoției psihologice transferată în emoție estetică.

COLINDE

Cîte flori sînt pe pămînt
Toate merg la jurămînt,
Lerui, Doamne,
Numai floarea vinului
Și cu spicu grîului
Stau în poarta raiului
Și-mi judecă florile:
– Ce-au pățit miroasele ?
– Ne-a dat o ploaie ș-un vînt
Și ne-am culcat la pămînt;
Ne-a dat o ploaie ș-un soare
Și ne-am sculat în picioare.
– Geaba-i, flori, v-ați mai sculat,
De miros v-ați scuturat.
Fiu-i plînge, maica-i zice:
– Taci, fiule, nu mai plînge
Căci ție ți-oi dărui:
Pămîntu cu florile
Și cerul cu stelile
Și luna cu lumina
Și soarili cu căldura.
Și la anul și la mulți,
C-așa colindăm la toți.

*

Colo sus, mai sus di soari
Și de stele sclipitoare
Sta sfînt Petru pe un plai,
Lîngă poarta cea de rai.
Tata lui sfînt Petru vine:
– Fă-mi loc, rai, și pentru mine!
– Tată, loc aici, tu, n-ai,
Pe pămînt cît ai trăit
Litru nu-l turnai deplin,
Apă; tu, turnai în vin.
Mama lui sfînt Petru vine:
– Fă-mi loc, rai, și pentru mine!
– Mamă, vin aici în rai,
Căci aicea tu loc ai –
Pe pămînt tu cît ai stat
Lumînări, maică, ți-ai dat;
Tu le-i dat, măicuți, stinsî,
Vino de le vezi aprinsî,
Pe măsuța Domnului,
În mijlocu raiului.
Trandafir bătut cu pîne,
Rămîi sănătos, stăpîne;
Trandafir bătut în masă,
Rămîi gazdă sănătoasă;
Trandafir și busuioc,
Și la anu ou noroc.

*

Raiule, grădină dulce,
Nu mă-ndur, Doamne,-a-mă duce,
De dulceața poamelor.
Dar Adam cînd o greșît
Domnul din rai l-a ditronit :
– Du-ti-Adami, di la mini
Cî nu-i raiu pintru tîni !
– Nu mă-ndur, Doamni,-a mă duci
Di dulceața poamilor,
Di miroazna florilor.
Sus în poarta raiului
Crești lemnu Domnului
Și cu spicu grîului
Și giudicî florili:
– Undi vi-s miroaznili?
– Li-o luat madamili
Și prifacî apili,
Și-ș stropeascî hainili.
Sfîntu Gheorghî ca un sfînt,
Iel dă ploai, iel dă vînt;
Iel dă ploai, iel dă soari
Scoalî lumea pi picioari.
Clopoțai și zurgălăi,
Trageț roata măi flăcăi,
Flăcăi și băiețai
Și la urmă moșnegei
Și mai toati babili cu ei
Hăi, hăi !

Din volumul *Folclor din Moldova. Texte alese din colecții inedite*, I. Oprișan, Editura pentru Literatură, 1969.

VIAȚA ACADEMIEI

Duminică, 6 octombrie 2024, ora 11, reuniunea a început emoționant, în prezența doamnei Măndița Coloșenco, cu un moment de reculegere în memoria fraților Serghei și Mircea COLOȘENCO, uniți în viață de harul pentru litere și regăsiți în veșnicie.

Apărută chiar în ajunul întâlnirii, revista „Academia Bârlădeană”, nr. 3(96)/2024 a fost prezentată de cele două responsabile de număr, Elena Popoiu și Ioana Dor. Subiectul de prim plan este aniversarea a 400 de ani de la nașterea Sfântului Ierarh Dosoftei, păstor misionar, mare cărturar și poet, admirabil evocat de Pr. Nicolae Dascălu, directorul publicațiilor *Lumina*. Bine reprezentate în revistă sunt rubricile de istoriografie, poezie, cronică de carte. Poeta Ioana Dor a citit un poem din acest număr: „Septembrie” de Perpessicius, din volumul „Itinerar sentimental”, apărut în anul 1932 și oferit recent bibliotecii noastre de colecționarul pasionat care este Cătălin Andrei Teodoru, căruia i se datorează și cele două pagini de rememorări dedicate poezilor Zoe și George Tutoveanu.

În ciclul dedicat istoriei culturale a urbei, Elena Monu a prezentat noi informații cu privire la personalități bârlădene de anvergură națională înmormântate la Cimitirul „Eternitatea”: Manolache Costache Epureanu, Nicolae Docan, Constantin Hamangiu.

Doamna Adriana Penciu a menționat întâlnirea francofonă de sâmbătă, 28 septembrie 2024, care a deschis sesiunea 2024/2025 a Academiei Bârlădene și a propus ca iubitorii limbii franceze să se reunească lunar, pe o temă de literatură, societate, cinema etc., stabilită de comun acord, din varii domenii (literatură, societate, cinema etc).

Ioana Dor, cu rubrica de poezie a revistei

Elena Monu își prezintă comunicarea

Participanți la întâlnire

Luni, 21 octombrie 2024, ora 11:00, Academia Bârlădeană a organizat reuniunea omagială C.D. Zeletin, cu prilejul lansării volumului postum al scriitorului, „Dada & Dada. Fulguri din copilărie”. Invitat special: doctor Gabriela Sfințeanu Dimoftache, sora autorului. Operă memorialistică, „Dada & Dada” cuprinde ultimele pagini scrise de C.D. Zeletin. Familia a încredințat manuscrisul spre tipărire Academiei Bârlădene și a susținut financiar editarea, iar cel care a pregătit în detaliu această publicare este Cătălin Andrei Teodoru. Editura Sfera, prin Bogdan Artene, s-a ocupat de tipărire. Publicul a participat la reuniune cu emoția trăirii unui eveniment aparte. Emoția a fost prezentă și în intervențiile celor două prezentatoare, Elena Monu și Elena Popoiu, precum și în cuvântul invitatei speciale care a mulțumit, în numele familiei, celor care au contribuit la tipărirea volumului. În finalul reuniunii, Elena Monu a anunțat că Academia Bârlădeană și-a propus reeditarea operei poetice a lui C.D. Zeletin.

Elena Monu prezintă „nașterea” cărții...

...iar Elena Popoiu o prezintă.

Invitata specială a reuniunii, Gabriela Sfînțeanu Dimoftache, și Elena Popoiu.

Vineri, 25 octombrie, ora 11.00, în Sala de lectură a Bibliotecii Municipale „Stroe S. Belloescu”, s-a desfășurat ședința de lucru a Cenaclului literar „Alexandru Vlahuță”. Ședința a debutat cu un moment de reculegere în memoria artistului plastic, Georgel Pascu.

Întâlnirea a fost una organizatorică în care membrii cenaclului l-au cunoscut pe profesor doctor Laurențiu Chiriac, venit la conducerea Direcției de Cultură Bârlad. În cadrul activității coordonate de președinta Cenaclului, Ioana Dor, s-au conturat viitoare proiecte culturale pentru promovarea și susținerea scriitorilor bârlădeni.

În prim plan: președinta cenaclului

Gabriela Ana Balan, Laurențiu Chiriac, Cristina Vizitui

Sâmbătă, 26 octombrie 2024, ora 11.00, la Biblioteca Municipală „Stroe S. Belloescu” poeta Gabriela Ana Balan a sărbătorit 10 ani de la prima lansare la Bârlad cu prezentarea volumului de poezie *Poeta evadează din muzeu*. Al șaptelea volum al poetei a văzut lumina tiparului la Cluj, la editura

Neuma. Alături de Constantin Marafet, au analizat parcursul liric al autoarei scriitoarea Dorina Stoica și prof. universitar Horia Gârbea (on line). Din partea Academiei Bârlădene a vorbit Elena Monu. Solista folk Cornelia Munteanu a încântat publicul cu ilustrații muzicale ale versurilor Gabrielei Ana Balan.

Poeta Gabriela Ana Balan și Constantin Marafet.

Joi, 7 noiembrie 2024, ora 15, la Epureni, la mormântul Mariei Magdalena Ecsarhu, nepoata de fiică a lui Manolache Costachi Epureanu, preotul paroh, Marian Trif, a oficiat o slujbă de pomenire la împlinirea a 75 de ani de la trecerea la cele veșnice a ctitoriței Bisericii Sfinții Mihail și Gavril din sat. Elena Monu, a pregătit pomenirea conform tradiției ortodoxe și a evocat personalitatea Mariei Magdalena, care, în anul 1914, a comandat placa funerară unde erau înscrși toți membrii familiei lui Manolache Costachi Epureanu, cu date exacte (anii nașterii și morții), subliniind importanța acestui izvor epigrafic. În anul 2022, președinta Academiei Bârlădene a reușit, cu sprijinul Asociației M. C. Epureanu, să repună placa în naosul bisericii.

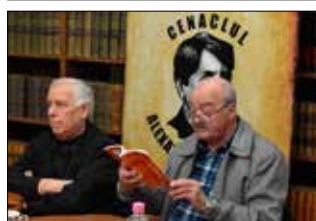

Slujbă la mormântul Mariei Magdalena Ecsarhu

Placa funerară cu înscrisul elaborat de ctitoriță

Vineri, 8 noiembrie 2024, ora 11:00, la Biblioteca Municipală „Stroe S. Belloescu”, a avut loc lansarea volumului de proză „Patrie crimă amară Sicilie” al scriitorului Simion Bogdănescu. Cartea a fost prezentată de prefațatorul și editorul Valeriu Stancu care a precizat despre nvelă că este „o bijuterie spirituală specifică imprezibilului creator (auto) numit Simion Bogdănescu” și de poeta Ioana Dor, care a citit „Timpul creației în labirintul memoriei”, o cronică a cărții care va fi publicată în revistele de specialitate. Moderatoarea evenimentului a fost Cristina Vizitiu. Prozatorul a vorbit despre faptul că e al treilea volum apărut în cursul acestui an și a citit fragmente din nuvela de față. Evenimentul s-a încheiat cu o sesiune de autografe și mulțumiri pentru prezența iubitorilor de proză.

*Valeriu Stancu
și Simion Bogdănescu*

*Simion Bogdănescu,
Ioana Dor, Elena Monu*

Vineri, 15 noiembrie 2024, ora 16:00, la Biblioteca Municipală „Stroe S. Belloescu” a avut loc debutul în volum al poetei Emma Popa. Cartea lansată, „Vânătoare în oglindă”, a fost prezentată publicului de prefațatoarea cărții, Ioana Dor, președinta Cenaclului literar „Alexandru Vlahuță”, membră a Academiei Bârlădene și de prof. Laurențiu Chiriac, directorul

Cristina Vizitiu, Emma Popa, Ioana Dor

*De la stânga la dreapta: actorii George Sobolevski și Irina Cocea,
Laurențiu Chiriac, Cristina Vizitiu, Emma Popa, Ioana Dor*

Direcției de Cultură Bârlad. Actorii Teatrului „V.I. Popa”, Irina Cocea și George Sobolevski, au creat un moment artistic cu lecturi din poeziile poetei. Evenimentul a fost moderat de Cristina Vizitiu, șef serviciu în cadrul Direcției de Cultură. Autoarea a citit poezii din creațiile proprii, a mulțumit celor prezenți, iubitori de literatură și a oferit autografe.

Zilele de **15 și 16 noiembrie 2024** au fost din nou francofile și francofone pentru Academia Bârlădeană, implicată, din luna septembrie, într-un parteneriat cu Reprezentanța OIF pentru Europa centrală și de est din București,

La sediul nostru s-a derulat un „atelier d'écriture” pentru tinerii francofoni din județul Vaslui care urmează să participe la Concursul de creație cinematografică „Très Très Courts Métrages”, inițiat de dl. David Bongard, Prim Consilier la Reprezentanța OIF București. La invitația domniei sale, a venit la Bârlad, ca formator, Grégory Rateau, poet, cineast, jurnalist francez, însoțit de colaboratoarea sa, Sarah Taher. Atelierul de lucru s-a desfășurat în două ședințe a câte două ore, pentru 12 tineri francofoni din Bârlad și Vaslui, interesați de creația cinematografică. Cursanții au primit autografe de la scriitorul oaspete, a cărui carte, „Hors-piste en Roumanie. Journal du promeneur”, a fost tradusă în românește cu titlul „Hoinar prin România. Jurnalul unui călător francez” (editura Polirom, 2019).

Echipei de profesori de limba franceză din Bârlad și Vaslui implicată în proiect – Elena Popoiu, Corina Macovei, Mihaela Chifani, Alexandru Măță – li s-au alăturat colaboratori fervenți ai Departamentului de francofonie al Academiei Bârlădene: Corina Dimitriu Panaitescu, Mirela Chicoș, Otilia Vîrvorea, Adriana și Gabriel Penciu.

Poetul Grégory Rateau, la atelierul de scriere cinematografică.

*În plan secund, profesorii Corina Macovei, Alexandru Măță,
Elena Popoiu.*

Joi, 21 noiembrie 2024 ora 11, Academia Bârlădeană a respectat tradiția comemorării lui Alexandru Vlahuță în satul natal care îi poartă numele, la fel ca Școala Gimnazială unde s-a desfășurat evenimentul. Amfitrioni au fost cadrele didactice ale școlii coordonate de directorul Sorin Luigi Grădinaru, cu participarea primarului comunei, Dănuț Cojocar, iar din partea Inspectoratului Școlar Județean, profesorii Anda Ștefănică și Adrian Todireasa. Academia Bârlădeană a fost reprezentată de Elena Monu, Elena Popoiu, poeta Ioana Dor, președinta cenaclului „Alexandru Vlahuță” din Bârlad și Cezar Crăescu. Într-o spațioasă sală de clasă, în care am admirat expoziția cu desene ale copiilor inspirate din opera scriitorului, Simona Constantinescu, profesor de istorie, a prezentat o expunere cu proiecții despre viața și opera lui Vlahuță, iar un grup de elevi a susținut un frumos moment artistic. Președinta Academiei Bârlădene a venit cu date și documente inedite despre Alexandru Vlahuță, precum și despre bustul cu soclu impunător care străjuiește locul fostei case a familiei scriitorului, iar Elena Popoiu a vorbit despre bustul scriitorului din Grădina Publică din Bârlad, realizat în anul 1924 de sculptorul Ion Dimitriu-Bârlad, lucrare care a împlinit 100 de ani. Manifestarea omagială s-a încheiat cu slujba de pomenire oficiată de preotul comunei, Alexandru Arsene, la bustul poetului aflat în fața școlii,

Elena Monu, Simona Constantinescu, Sorin Luigi Grădinaru

În centrul imaginii: Dănuț Cojocar, Elena Monu și preotul Alexandru Arsene

Patru membri ai Academiei Bârlădene în fața monumentului omagial Alexandru Vlahuță, realizat în 1958.

Sâmbătă, 23 noiembrie 2024, ora 11:00, în Sala de lectură a Bibliotecii Municipale „Stroe S. Belloescu”, a avut loc lansarea cărții „Icoană de nenuntire”, a cincea carte a poetei Nina Toma. Volumul a fost prezentat de scriitorii: Valeriu Stancu, editorul și prefațatorul cărții, Theodor Codreanu, Emilian Marcu, Simion Bogdănescu. Moderatoarea evenimentului a fost Cristina Vizitiu. Poeta Nina Toma a citit poezii din cartea lansată și a mulțumit celor care au sprijinit-o în evoluția sa poetică, precum și tinerilor artiști și îndrumătorii lor de la Școala de Arte „N. N. Tonitza” care au întreținut emoția artistică a manifestării prin interpretările lor. Din partea Academiei Bârlădene, a vorbit Elena Monu, cu referiri la activitățile pe care societatea culturală le are în pregătire. Evenimentul s-a încheiat cu momentul autografelor acordate de autoare.

Poeta Nina Toma înconjurată de: Elena Monu, Theodor Codreanu, Valeriu Stancu, Emilian Marcu, Simion Bogdănescu, Cristina Vizitiu.

Ioana Dor, Theodor Codreanu, Emilian Marcu, Valeriu Stancu, Nina Toma

Sâmbătă, 7 decembrie 2024, între orele 10.30-14, Episcopia Hușilor, prin Preasfințitul Ignatie, și Protopopiatul Bârlad, prin Pr. Andrei Mereuță, a organizat Simpozionul Național „Episcopul Iacov Antonovici, ierarh pilduitor și istoric erudit – 100 de ani de la întronizare”, eveniment dedicat profilului cultural și spiritual de excepție al acestui ierarh, membru de onoare al Academiei Române. La ora 10, a avut loc slujba de pomenire a Episcopului Iacov Antonovici, paroh, timp de trei decenii, la Biserica Sf. Ilie Bârlad. Etapa a doua a evenimentului s-a desfășurat în Sala de ședințe a Protopopiatului, unde, timp de trei ore, publicul numeros – cca 100 de persoane – a urmărit comunicările invitaților, care au acoperit toate laturile personalității marelui omagiat. Preotul Cosmin Gubernat, consilier cultural, a moderat manifestarea, care s-a deschis cu alocuțiunea Preasfințitului Ignatie, sufletul acestui eveniment omagial. A participat, însoțit de alți descendenți ai ierarhului, Virgil Antonovici, nepot direct al Episcopului, ultimul care poartă numele de familie; el a rostit alocuțiunea: „Episcopul Iacov Antonovici. Deslușiri genealogice și biografice.” Elena Monu, președinta Academiei Bârlădene, a susținut comunicarea cu titlul sugerat de Preasfințitul Ignatie: „Personalitatea Episcopului Iacov Antonovici în relația sa cu Bârladul”, referindu-se la trei contribuții importante ale Episcopului: elaborarea stemei Bârladului, împlinirea visului lui Neculai Roșca Codreanu – construirea localului modern al Școlii Profesionale de fete purtând numele marelui filantrop, și sfințirea, la 7 octombrie 1912, a Bisericii Sf. Ecaterina. Elena Monu a prezentat sigiliul șoltuzului de Bârlad din 10 mai 1610, reprezentând stema târgului; izvorul epigrafic publicat de episcopul Iacov Antonovici în 1924 a constituit temeiul elaborării stemei actuale a municipiului Bârlad. A prezentat, de asemenea, Actul comemorativ din 7 octombrie 1912, întocmit cu prilejul Sfințirii Bisericii „Sf. Ecaterina” din incinta Școlii Secundare - Profesionale de Fete „Neculai Roșca Codreanu”

P. S. Ignatie, Episcopul Hușilor, oficiind slujba de pomenire în Biserica „Sf. Ilie” din Bârlad.

Preotul Cosmin Gubernat

Virgil Antonovici, nepotul de fiu al episcopului

Elena Monu prezintă sigiliul șoltuzului de Bârlad din 10 mai 1610

P. S. Ignatie, înconjurat de comunicatori și o parte dintre participanții la manifestare: în dreapta preasfințitului - prof. Costin Clit; al doilea din stânga sa - Dumitru Boros, primarul municipiului Bârlad.

Vasile Voiculescu - 140 de ani de la naștere

COLIND

În coliba-ntunecată
Din carne și os lucrată,
A intrat Hristos deodată,

Nu făclie ce se stinge,
Nu icoană ce se frânge,
Ci El însuși Trup și Sânge,

Preschimbât pentru făptură
Într-o scumpă picătură,
Dulcea Cuminecătură.

Coliba cum L-a primit,
S-a făcut cer strălucit
Cu bolta de mărgărit,

Și pe ea soare și stele
Cu Arhangheli printre ele,
În mijloc, Tron luminos,

Și pe el, Domnul Hristos,
Care mult se bucura,
Duhul Sfânt se-alătura,

Și acolo rămânea,
Și acum și pururea,
Și noi, Doamne, ne-am sculat,

Colibele-am curățat,
Uși, ferestre, toate-s noi,
Doamne, intră și la noi!

Trup, tu dormi?
Domnul te paște
Suflete, scoal' și cunoaște
Luminos prunc că Se naște

Din Palatul Treimii
În peștera inimii.
Dară Pruncul cine mi-i?

E Hristosul Dumnezeu
Coborât în pieptul meu.
Maica Sfântă-n brațe țină-L,
Îngerii cu raze închină-L.

Eu nu dorm, trupul îmi spune,
Ci-ncleștat de-o grea minune
Stau în mută rugăciune.

Să mă mișc nu se cuvine,
Ci cu Harul care vine
Raiul tot se află-n mine"

www.academiabarladeana.ro/ e-mail: academic@academiabarladeana.ro

Academia Bârlădeană

Revistă editată de Societatea literar-culturală Academia Bârlădeană.
Anul XXIX, nr. 4(97), decembrie 2024, Bârlad, Bd. Republicii nr. 235.
Cont: RO10RNCB0260003275640001 - BCR Bârlad.

Colectivul redacțional: Serghei Coloșenco (redactor-șef), Ritta Mintiade, Elena Monu, Elena Popoiu, Ioana Dor, Gabi Ghidoveanu, Otilia Vîrvorea, Mirela Chicoș, Bogdan Artene, Costel Romete.

Fotografii: Cezar Crăescu, Ioana Dor, Gabi Ghidoveanu, Otilia Vîrvorea, Mirela Chicoș, b-o.ro.

Responsabili de număr: Elena Popoiu, Ioana Dor.

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad (Tel./Fax: 0335 425302)

ISSN: 1584-8361

Număr apărut cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Municipal Bârlad